

KAMNIŠKI OBČAN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE KAMNIK

LETO V. ● STEVILKA 4

JULIJ 1966

CENA 50 S DIN

Po IV. plenumu CK ZKJ

Naši javnosti in vsem komunistom so bile razkrile nekatere deformacije v organizaciji in delu nekaterih organov državne varnosti. Centralni komite je enoglasno obsodil storjene napake in sprejel ustrezne sklepe za odpravo le-teh. Pokazal pa je tudi na vse politične vidike obravnavanih vprašanj in na smer široke družbene akcije vseh socialističnih sil pri nas. S svojimi sklepi in s tem, da je bila javnost široko seznanjena z delom IV. plenuma, se je centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije obrnil s pozivom na vse komuniste in delovne ljudi Jugoslavije, naj povečajo napore in kar največ prispevajo k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije. To pa ni samo izraz zaupanja v naše najširše množice — saj vemo, da je javnost razumela in prizadeto podprla, ugotovitve in sklepe plenuma — ampak utrditev in potrditev spoznanja, da je moč pri nas napredovati le z nadaljnjim razvojem socialističnih in samoupravnih odnosov, v katerih lahko delovni ljudje ustvarjalno delujejo in sodelujejo o svojem delu in skupnih zadevah. V naših družbenih razmerah se lahko o vsem odloča le na demokratičen samoupravni način. Zato pa ne more nihče z javnimi funkcijami ali pooblastili delovati izven samoupravnega mehanizma, pa naj bo to posameznik ali ustanova, brez ustrežajoče družbene kontrole naših delovnih ljudi. Za tako samoupravno vlogo delovnega človeka v naši socialistični družbi ureditvi teče boj že dolgo, vsa naša poveljna leta. Vsak dan znova smo bili in smo še vedno v praksi postavljeni pred neštete prizkušnje, probleme in naloge na poti uveljavljanja in popolne afirmacije človeka v našem socialističnem in samoupravnem sistemu. Nikoli nismo dvomili ali gledali z nezaupanjem v pravilnost naše temeljne usmerjenosti, ki je nakazana s programom Zveze komunistov in uzakonjena z našo ustavo. Medtem ko se delovni ljudje na vseh področjih našega družbenega življenja zavzemajo za reševanje materialnih in drugih protislovij in vprašanj o medsebojnih odnosih na samoupraven način in pri tem

z delom izpričujejo svojo vitalnost, pa nekateri postavljajo vprašanja o naši samoupravni orientaciji. Ni pa tako osamljen pojav, da se nekateri deklarativno zavzemajo za samoupravljanje, v praksi ga pa s svojim delom, vplivom na okolje in postopki negirajo. Nekateri očitno menijo, da je samoupravljanje potrebno kot demokratična fasada za delovne ljudi in da je nad samoupravnimi mehanizmi potrebna trda roka in odločitev na birokratski način. Ni naključje, da so se vsa ta vprašanja zaostrila prav z uveljavljanjem gospodarske reforme, kjer izgubljajo funkcije vsi, ki delujejo na tak način. Važno je, da dojemamo, kam bi nas dovedla trditev takih teženj. Na to nas je opozoril plenum. Napak bi bilo, če bi se vdajali iluzijam, da je bil z vsemi takimi težnjami že na plenumu napravljen dokončen obračun. Plenum je nakazal le smeri družbene akcije in se ni ustavil le na dveh ali treh napakah. Tako so razumeli plenum, njegove sklepe in poziv delovni ljudje in komunisti pri nas.

Letos praznujemo 25-letnico vstaje. In prav v julijskih dneh, ko praznujemo svoj občinski praznik in ko ocenjujejo našo prehojeno pot in opravljene naloge, si začrtujemo nove naloge in rešujemo bolj enotno in energično vprašanja, ki jih je postavil pred nas tudi plenum ZK.

Da bi lahko bolje dojeli naše naloge, si postavimo tudi mi nekaj vprašanj. Ali se ne srečujemo tudi mi tu pa tam s pojavi birokratskega odnosa do delovnih ljudi, kar se ne manifestira zgolj v pojavih samovolje in kršenja pravic človeka, ampak tudi v nezaupanju in odrekanju sposobnosti za samoupravnost delovnih ljudi? Ali se ne srečujemo tu pa tam s težnjami po formalizaciji samoupravnih odnosov in samoupravnih odločitev? Ali so pri nas izpostavljene vedno vse odločitve in ukrepi samoupravni kontroli? Ali lahko pri nas govorimo vedno in povsod v vseh organih in organizacijah o takem demokratičnem vzdušju, v katerem bo vsakdo lahko izražal svoja mnenja, kritiko ali zastavljal vprašanja brez strahu in pred kakršnimkoli posledicami? Vsakdo mora namreč nositi za svojo kritiko polno moralno odgovornost. Od odgovorov na ta vprašanja so odvisna naša prizadevanja za našo polno potrditev socialističnih in samoupravnih odnosov.

J. S.

Občinska skupščina in samoupravni odnosi

V zgodovini kakega naroda 20 let ne pomeni mnogo. V tako kratkem času so si zlasti naši narodi, ki so pretrpeli v času narodnoosvobodilne vojne težke materialne izgube, težko opomogli in če upoštevamo še to, da je bila dediščina predvojnega Jugoslavije nepomembna, so ti uspehi, ki smo jih dosegli v 20 letih, toliko bolj pomembni. Potrebno je, da prav v tej obletnici našega občinskega praznika omenimo tudi to.

Ne bom našteval števil, saj vsi občani poznamo naše razmere od prej in sedaj, poznamo kakšne so bile tovarne takoj po vojni, kakšna so bila naselja, zlasti tista, ki so bila med vojno požgana. Vemo prav dobro, kako so bile posamezne vasi preskrbljene z vodo, z elektriko itd. Danes ima sleherna vas elektriko, vodovodov pa je bilo zgrajenih zelo veliko. Naj omenim samo vodovodni sistem na področju Komende-Most, ki spada pod vodovodno omrežje Cerklje-Mengeš. Zgrajenih je bilo nekaj šol, čeprav se za to ne moremo posebno pohvaliti, kajti tu smo bolj v zaostanku. Mnogi naši prebivalci so dobili nova stanovanja. Zgradili so si zasebne hiše, popra-

vili obstoječe hiše v vaseh in tudi v mestu. Tovarne, ki so bile pred vojno in po vojni neznatne, majhne, tehnično zaostale, danes že zavzemajo vidno mesto v Jugoslaviji in uživajo sloves že izven naših meja. Zgrajene so bile mnoge vaške poti, s katerimi so dobili prebivalci dohod do svojih vasi. Zarajeni so bili vodovodi na precejšnjih višinah (Zakal, Slevo, Veliki in Mali Hrib, Velika Lašna), skratka, bilanca vseh prizadevanj tako skupščine kakor tudi prebivalcev, krajevnih organizacij SZDL, prejšnjih krajevnih odhorov in sedanjih krajevnih skupnosti je pozitivna. Taki rezultati so lahko samo plod skupnih prizadevanj. Ti uspehi so lahko samo zato tako veliki, ker so za to dani tudi družbenopolitični pogoji, kjer pride do izraza hotenje delovnih ljudi po boljšem življenju ob pogojih, kjer se lahko vsak občan uveljavlja kot upravljalec, kot činitelj, ki odloča, ne pa samo izvršuje tisto, kar mu kdo naroča ali zapoveduje.

Niso samo materialni pogoji odločilni za uresničitev naprednih stremeljenj občanov, ampak tu so še prizadevnost, solidarnost ter splošni

družbenopolitični pogoji. Občani so pred leti izbirali sami različne organizacijske oblike, materialna sredstva ob pičli pomoči občinskega proračuna, saj so sami prispevali za različna dela do 70 % lastne udeležbe. Člani krajevnih skupnosti in političnih organizacij so vlagali zelo veliko truda v to, da so usklajevali poedine interese vasi na svojem področju. Tam, kjer so čutili neposredni interes, so se povsod lotili z veliko vnemo dela in zastavljene načrte dosledno izpeljali.

Z naraščanjem industrijskega prebivalstva kot posledice povečevanja industrijske proizvodnje, se je stalno spreminjala struktura delavstva, se pravi, da so v tovarni zaposlovali vedno več visokokvalificiranih delavcev, inženirjev in tehnikov. Vrsto let smo dajali prednost izključno gradnji industrije in nekoliko zanemarili področja izgradnje materialne osnove družbenih služb in komunalnih naprav. Na tisoče delavcev se vozi vsak v službo in iz službe po izredno slabih cestah, vsi pa vemo, da so prometne ceste predpogoji za nadaljnji razvoj gospodarstva. Zato se upravičeno postavlja

skupščina na stališče, da moramo te stvari reševati skupno z gospodarstvom in celotnim prebivalstvom. Letos bomo imeli obnovljenih 6 km starega asfalta in 12 km novih cest, v skupni vrednosti 216 milijonov starih dinarjev. Denar so prispevale krajevne skupnosti iz krajevnega samopriskrbe, cestno podjetje Ljubljana in rudnik kaolina Črna. Večina gospodarskih organizacij se je odločila za to, da bodo prispevala denarna sredstva kot odškodnino za uporabo cest in za izgradnjo obvozne ceste, ki bo stala 120 milijonov. Težki tovari že ogrožajo nekatere zgradbe na Šutni in na splošno ovirajo promet v mestu. Nekatere gospodarske organizacije še niso čisto doumele, kakšne koristi bodo imele v bodoče od tega. Naša dolgoročna naloga za izboljšanje prometnih razmer je brez dvoma Tuhijska cesta. Ta ni samo krajevnega pomena, pomembna je tudi za samo mesto in celo našo občino, saj bomo s tem odprli novo možnost prehoda iz mariborske ceste preko Tuhijske doline v Kamnik, od tod pa naprej na Gorenjsko, in s tem pove-

(Konec na drugi strani)

Občinska skupščina in samoupravni odnosi

(Nadaljevanje s 1. strani)

čali obseg blagovnemu prometu, ki v naši občini zavzema vsako leto vedno večji gospodarski pomen. Dograditi bo treba tudi cesto Stahoviča—Kamniška Bistrica. Menimo, da so tu prvenstveno poklicani uporabniki te ceste, in tisti, ki imajo direkten gospodarski interes. Prometne razmere v samem mestu, kot sem že prej omenil, se bodo z izgradnjo obvozne ceste precej zboljšale. V naslednjem letu bo asfaltirana Cankarjeva cesta tudi iz krajevnega samoprispevka, pa tudi ostale stranske ulice v mestu bo treba urediti. Glavna ovira doslej je bila ta, ker nismo imeli pravih načrtov za ureditev kanalizacije in vodovodne mreže v mestu. Za uresničitev vseh teh zelo zelo perečih komunalnih vprašanj so brez dvoma odgovorni vsi zainteresirani činitelji: občani kot potrošniki teh dobrin in gospodarstvo zaradi lastne perspektive in prosperitete. Toda tako še ne pojmujejo vsi, ki so odgovorni za sodelovanje pri uresničitvi te politike, spodbudno pa je, da je le-teh malo in da načelno ne nasprotujejo tem gospodarsko koristnim načrtom.

Večkrat se sliši: »Ja, to je pa stvar občine, to naj pa občina in občinski proračun rešita«. Občinski proračun in sredstva, ki jih dobi občina preko svojih virov, niso sposobni rešiti vseh problemov v občini. Teh je toliko, da smo neprestano v zaostanku v izgradnji komunalnih in drugih naprav na območju mesta po grobih izračunih za približno 500 milijonov, in če bi hoteli na podeželju v glavnem zadostiti vsem upravičenim zahtevam, še za približno 300 milijonov dinarjev.

Skupščina je dolžna z vsemi samoupravnimi organi v naši občini vskladiti te medsebojne interese in jih združeno z gospodarstvom in prebivalstvom tudi sproti reševati.

Letos ne bi za občinski praznik odpirali zdravstvenega doma, ki je bil tako nujno potreben v naši občini, če ne bi bilo razumevanja gospodarskih organizacij in če si ne bi skupščina prizadevala, da najame kredit. To je doslej največje opravljeno delo, kar jih je bilo po vojni v naši občini, saj bodo znašali skupni stroški izgradnje 380 milijonov starih dinarjev. Če bomo sprejeli tako politiko, da bomo iz leta v leto odlašali, potem se seveda ti problemi nikdar ne bodo črtali, ampak se bodo kopičili, nakar jih bo treba v krajšem roku odpraviti in z veliko več denarnimi sredstvi, ki pa jih ne bomo zmogli v enem letu ali pa v krajšem razdobju. Mislim, da je najbolj pametno, da vsako leto opravimo oz. rešimo en problem in tako bomo postopoma prišli v tak položaj, da bomo lahko brez posebnih bolečin reševali vse tisto, kar je potrebno industrijsko razvitemu kraju: sodobno urejene trgovine, ceste, primerna razsvetljava, takšna električna napetost, da jo bodo občani lahko uporabljali za vse instalirane aparate v zgradbah, zadosti vode in podobno.

Naloga občine so znane v ustavi in v drugih zakonih, ki so izšli po sprejetju nove ustave. 1964. leta pa smo sprejeli naš temeljni zakon, statut občine Kamnik. V tem je zapisano, kako naj se zadovoljuje potrebe občanov (drugo poglavje v 17. in 18. členu ter v 73. in 74. členu).

Ta določila statuta nas vse zavezujejo, naj bi se vsa ta problematika obravnavala na relaciji skupščina in delavski sveti gospodarskih

organizacij in na relaciji občina—občan preko zbora volivcev. Če zbor volivcev, denimo sklepa o samoprispevku, je ta samoprispevek obvezen za vse občane. Če pa skupščina sklene o tem, da je treba zaradi skupnih interesov več izvenproračunskih sredstev za določeno izgradnjo komunalnih ali drugih objektov, tedaj sledi dogovarjanje s predstavniki delovnih organizacij, nakar sledi sklep delavskega sveta. Ta dogovor se zaključi s pogodbo, kakor to navaja 17. člen našega statuta. Ta vez je precej rahla in zahteva veliko prizadevanje, da se dogovori tudi izpolnijo. Praksa je pokazala, da skupščina s krajevnimi skupnostmi in dogovori na zborih volivcev nima nikdar takih ambicij in jih tudi ne more imeti, da bi ogrožala delovne

organizacije s tem, da bi pretirano nalagala obveznosti za skupne potrebe oz. za zadovoljevanje skupnih potreb občanov.

V vsakem primeru gre za vskladitev interesov za enakomeren razvoj materialne osnove na vseh področjih našega gospodarjenja, saj sem že v uvodu povedal, da bi z zanemarjanjem enega ali drugega zavirali splošen napredek.

V naši občini smo na področju združevanja materialnih sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb šli že precej daleč, zlasti pa imamo velik napredek v načinu, kako se ta sredstva združujejo, se pravi po demokratični poti na podlagi utrjenih programov in s polno javnostjo. V našem družbeno političnem življenju je

mogoča edino taka pot, ta pa daje največje rezultate in je najučinkovitejša. Napačno bi bilo okategorizirati sredstva, ki jih združujemo, kdo jih komu daje. Ta sredstva so ustvarjena v združenem delu. Dajemo jih sebi za splošne namene, za hitrejši napredek na vseh področjih, skupščina z vsemi svojimi strokovnimi službami in s politično izvršilnimi organi kot pobudniki pa nastopa kot usklajevalec ter usmerjevalec prizadevanj občanov na vsem svojem območju. Uspeh je edino možen samo, če so za tako politiko vsi samoupravni mehanizmi in vseh delovnih organizacijah.

Franc Vidervol
predsednik
skupščine občine
Kamnik

Učinkovitejše delo občinske uprave

Na zadnji seji skupščine občine Kamnik, dne 16. junija letos, so odborniki obeh zborov med drugim razpravljali tudi o delu občinske uprave in samoupravljanju v tej delovni skupnosti v preteklem letu.

Odborniki so ugotovili, da je bil tako v organizaciji dela kot učinkovitosti poslovanja občinske uprave v preteklem letu dosežen precejšen napredek. Konec avgusta lanskega leta sta se na pobudo občinske skupščine združila oddelek za gospodarstvo in oddelek za finance v skupni upravni organ, tako da ima sedaj občina naslednje upravne organe: oddelek za občo upravo in družbene službe, oddelek za notranje zadeve, oddelek za gospodarstvo in finance ter oddelek za narodno obrambo. Medtem ko je bilo leta 1963 sistemiziranih 91 delovnih mest, je bilo aprila letos v občinski upravi zaposlenih le še 60 uslužbencev. V tem obdobju se je znatno zboljšal sestav zaposlenih tudi glede na izobrazbo. Več delavcev v občinski upravi izpopolnjuje svoje znanje z izrednim študijem. V skrbi za izobraževanje prirejajo tudi razne tečaje in seminarje. Tečaja o upravnem postopku pri višji upravni šoli se je udeležilo 27 delavcev, ki so vsi opravili zahtevni preizkus znanja.

Danes je uprava občinske skupščine po številu zaposlenih v merilu republike na 48. mestu. V kolikor je možno primerjati nekatere druge kazalce, vidimo, da je bila v lanskem letu naša občina po proračunskih sredstvih in številu prebivalcev približno na 30. mestu med 62 občinami v republiki.

Odborniki občinske skupščine so posebej opozorili na to, da se je število nerešenih upravnih in drugih zadev v letošnjem letu znatno zmanjšalo. Skupno so upravni organi lani reševali 8.833 upravnih zadev, od katerih je bilo v rednem roku rešenih 7.365. Med 1.093 nerešenimi zadevami je največ zadev s področja gradbeništva in komunalnega področja, premoženjsko-pravnih zadev in zadev v zvezi z delovnimi razmerji oz. priznanjem delovne dobe.

Na seji so opozorili tudi na dejavnost politično izvršilnih organov, t. j. svetov pri občinski skupščini. Od tega namreč, kako uprava deluje in kako kvalitetno pripravlja gradivo tako za sejo občinske skupščine kot za delo politično izvršilnih organov, je namreč odvisen uspeh dela teh organov. V zadnjih mesecih je opaziti, da je gradivo za sejo občinske skupščine temeljito in kvalitetneje priprav-

ljeno in da ga odborniki dobivajo pravočasno, saj le dobro in strokovno pripravljeno gradivo omogoča odbornikom sprejemanje ustreznih sklepov in pravih odločitev.

Oba zbora občinske skupščine sta imela od 1. januarja lanskega leta do 31. maja letos 24 skupnih in 5 ločenih sej, torej skupaj 29 sej, na katerih sta obravnavala 273 zadev. Kot kažejo ti podatki, so dnevni redi povprečno še vedno precej obširni, saj pride skoraj 10 zadev povprečno na eno sejo. Medtem ko je imela občinska skupščina povprečno eno sejo na 19 dni, pa so se sveti pri občinski skupščini sestajali povprečno na 1,7 meseca.

Najpogostejše so se sestavljali svet za družbeni plan in finance, svet za šolstvo, kulturo in telesno vzgojo, svet za zdravstvo in socialno varstvo itd. Pri tem pa je treba opozoriti na zelo redke seje nekaterih svetov, zlasti sveta za delo, industrijo in obrt, ki je v tem času imel samo 6 sej, kar praktično pomeni, da se je sestel le štirikrat na leto. Odborniki so menili, da pogostnost sej svetov pri občinski skupščini vpliva tudi na ažurnost reševanja zadev — upravnih in drugih — in je treba zato posvetiti delovanju politično — izvršilnih teles v prihodnje še večjo pozornost.

Samoupravljanje v delovni skupnosti upravnih organov, ki je bilo uvedeno že v letu 1963, se po ugotovitvah občinske skupščine dobro razvija. Svet delovne skupnosti je v preteklem obdobju obravnaval preko 100 zadev s področja samoupravljanja v kolektivu občinske uprave. Svet delovne skupnosti je sprejel pravilnik o delovnih razmerjih in vrsto drugih aktov v skladu s tem pravilnikom. Pri uveljavljanju odloka o razmejčitvi pravic samoupravljanja doslej še ni prišlo do sporov ali nesoglasij med predstojnikom in svetom delovne skupnosti, čeprav sta oba razpravljala in odločala o zelo pomembnih vprašanjih, ki so v zvezi z uveljavljanjem samoupravnih pravic ter izvrševanjem nalog uprave.

Oba zbora občinske skupščine sta sprejela poročilo o delu občinske uprave in priporočilo upravnim organom za nadaljnja prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti dela, ki naj pripomore k temu, da bodo občani hitreje uveljavili svoje pravice in obenem izpolnjevali tudi svoje dolžnosti, ki so zapisane v naši ustavi.

Po štirinajstih letih

Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji razpravljali tudi o delu javne uprave ter pri tem izrazili zahvalo doseganju tajniku Danilu Cerkeniku za njegovo 14-letno delo na tem področju. V imenu skupščine so se mu za požrtvalno in nesebično prizadevanje zahvalili predsednik Franc Vidervol ter odborniki Nande Vode in Tilka Ljubetič.

Ni dvoma, da je rezultat njegovega prizadevanja viden zlasti v tem, da imamo v javni upravi sposobnejši kader. Upravni organi imajo več pristojnosti, hkrati pa te pristojnosti rešujejo z manjšim številom ljudi. Iz leta v leto je manj nerešenih aktov. Tovariš Danilo ni bil »suhi« administrator skupščine, ampak družbeno-politični delavec, zato so se mu odborniki zahvalili iz srca in mu želeli mnogo uspehov na novem delovnem mestu.

V. G.

Program ureditve Samčevega predora in Malograjskega hriba

POVSOD PO SVETU KOT PRI NAS SE KOT ODRAZ NAGLEGA RAZVOJA TEHNIKE IN NJENEGA VDORA V NARAVO POJAVLJA PO ENI STRANI POTREBA PO NAČRTNEM UREJANJU IN ZAŠČITI POSAMEZNIH MESTNIH PREDELAV, PO DRUGI STRANI PA POTREBA SODOBNEGA ČLOVEKA PO REKREACIJI IN ODVIHU V PRVOBITNEM PRIRODNEM ELEMENTU. MED DOMINANTE PREDELA KAMNIKA SPADA NEDVOMNO CELOTNO OBMOČJE MALOGRAJSKEGA HRIBA, ČIGAR LEGA V SREDIŠČU STAREGA MESTNEGA JEDRA DAJE MESTU ŠE POSEBNO PRIVLAČNOST.

S porušitvijo nekdanje Skaletove hiše, telovadnice ter stavbe, ki je služila namenom skladišča, je nastala pod malograjskim hribom vrzel, ki jo je vredno izkoristiti za potrebe sodobnega letoviščarja-turista in sploh človeka, ki išče odih in sproščenosti. Pestrost tega kompleksa in edinstveni pejzaž dajeja obiskovalcem vso možnost, da lahko zaživi v okolju povsem različnem od tistega, v katerem biva in dela vsak dan. Naraščajoča potreba po ustrezni funkcionalni in programski izrabi zemljišča v najožjem mestnem središču ter želja po kvalitetni kompleksni rešitvi, sta privedla skupščino občine Kamnik do odločitve, da se pripravijo načrti, zagotovijo finančna sredstva ter da se konkretno in takoj preide na izvedbena dela.

Detajlne študije so pokazale, da bi bila na nastali vrzeli ob severnem pobočju malograjskega hriba težko izvedljiva zazidava novega objekta iz več razlogov.

1. Ozkost prostorov med Kavarno in hribom bi v primeru novogradnje ne dopuščala nikakega predproftora, ki bi v komunikacijskem pogledu lahko razbremenil močno frekventirani Samčev predor.

2. Zgradba bi glede na gabarit morala biti vsaj dvoetažna in bi ob upoštevanju vedut zastrla edinstven pogled izpred Kavarne na večji del malograjskega hriba s kapelo kot

finančnih pa tudi tehničnih možnosti (industrijska cesta).

Namensko se bo moral celotni kompleks organsko povezati tako, da bo to neupadljiva, toda zaključena celota. V ta namen je bil izdelan elaborat, ki se nevsiljivo prilagaja obstoječemu gabaritu starega mestnega jedra, njegov poudarek pa je na odkrivanju plastičnosti malograjskega hriba.

Dana je možnost, da se ob vsakem času lahko preide na postopno rekonstrukcijo, to je na razširitev Samčevega predora, čigar ožina je že danes neprimerna tako za pešca kot za motorna vozila.

Ravninski plato je razdeljen na dva dela:

- a) parkirni prostor,
- b) gostinski vrt.

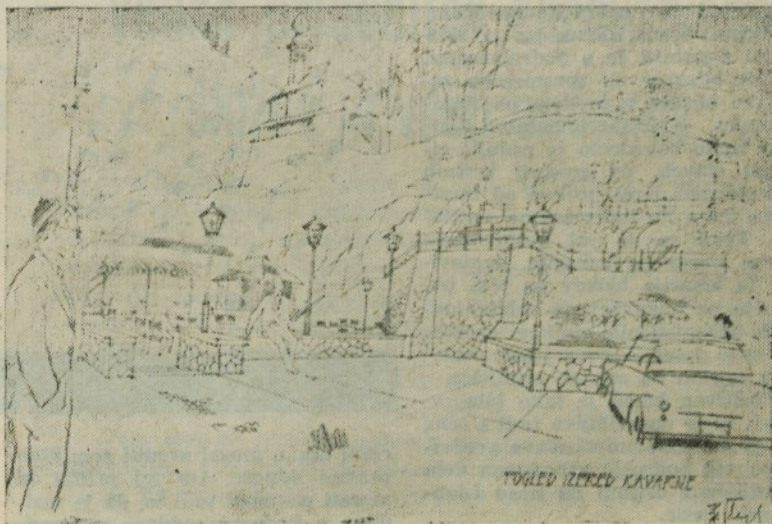
Parkirni prostor je v celoti asfaltiran v kombinaciji z velikimi kockami. Na njem je prostora za 12 avtomobilov. S parkirnega prostora je možen neposreden dostop na Mali grad. Prostor bo primerno ozelenjen, osvetljen pa s klasičnimi svetilkami.

Gostinski vrt je s stopnicami direktno povezan s parkirnim prostorom. Vrt je v celoti asfaltiran v kombinaciji z granitnimi kockami. Z vrta je možen prehod po novih stopnicah in sprehajalni poti na Mali grad in obratno. Estetska obdelava vrta, plesišča, lopa za godbenike, osvetljava, pergola in podobno spadajo v program gostišča

ureditev vrta daje v perspektivi možnost razširitve na današnje Lenarčičevo dvorišče. Tu bi lahko zgradili večji gostinski objekt (restavracijo), ki bi služil svojemu namenu v zimskih in poletnih mesecih (pomikne velike steklene površine). V zvezi z novim vrtnim prostorom bo slej ko prej potrebna adaptacije pritličja današnje Kavarne. Kapacitete vrta narekuje novo kuhinjo, kletne prostore (poglobitev) in povečanje sanitarij.

so tudi sredstva in pripravljeni načrti za reflektorsko osvetlitev spomenika revolucije, malograjske kapele in razvalin. Na ta način bi postal malograjski kompleks sredi Kamnika atrakcija za še tako zahtevnega turista.

Namen samega projekta je nevsiljivost in ohranitev intimnega ambienta. Projekt naj bi v človeku vzbudil zavest lastne samostojnosti, primerne izolacije, razen tega pa naj bi obiskovalcu omogočil sožitje

Pogled izpred kavarne

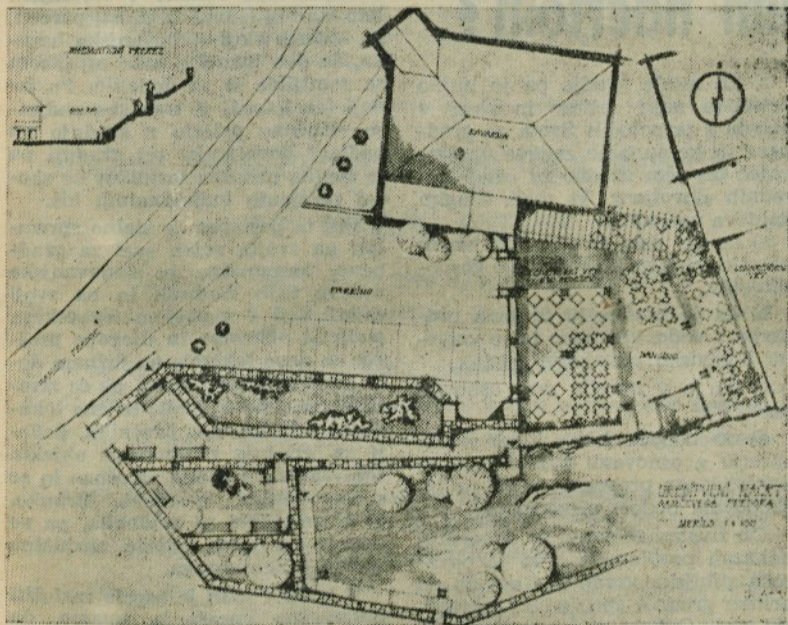
Pobočje malograjskega hriba bo urejeno v smislu teras že obstoječega malograjskega zidovja. Tega je potrebno sanirati in očistiti, večje naklone in brežine pa je potrebno ublažiti z novimi opornimi zidovi. Terasa bodo diskretno osvetljene, na posameznih mestih, ki nudijo izredne poglede, pa bodo nameščene klopi. Terasasta ureditev pobočja daje tudi možnost nove hortikulturalne zasaditve (meceseni, smreka). Perspektivno daje vsa omenjena ureditev možnost neposredne povezave z malograjskim hribom. Tu je malograjska razvalina, ki bi jo z adaptacijo lahko preuredili v manjše gostišče s prekrito razgledno ploščadjo. Zagotovljena

in neposredno vključitev v družbeno življenje turističnega centra mesta Kamnik.

Opomba: Na predlog sveta za gradbena dela in komunalne zadeve je skupščina občine Kamnik potrdila predloženi program ureditve Samčevega predora, zagotovljena pa so tudi vsa potrebna finančna sredstva. Vsa izvedbena gradbena dela bo prevzelo gradbeno podjetje »Graditelj« iz Kamnika, osvetlitev pa obrtno podjetje »Zarja« — Elektro iz Kamnika.

Rok za izvršitev I. etape, to je parkirnega prostora, je po pogodbi 25. julij 1966.

Arh. Šlegl Bojan

Ureditveni načrt Samčevega predora

zgodovinsko kulturno umetnostni spomenik evropskega slovesa,

3. gradnja objekta bi bila vezana na takojšnjo celotno rekonstrukcijo Samčevega predora (poglobitev, razširitev), kar ni v okviru naših

»Planika«, za kar se bodo izdelali detajlni načrti. Takšen gostinski vrt je Kamniku nujno potreben, saj današnje kapacitete vrta gostišča »Planika« komaj še zadostujejo številu tujih in domačih gostov. Sama

Apel skupščini občine KAMNIK

Društvo upokojencev v Kamniku se trudi že več let, da bi mu občina Kamnik dodelila primerne prostore za pisarniška opravila in za svoje članstvo.

Društvo upokojencev bi potrebovalo namreč prostor za svojo pisarno in prostor za čakalnico, kjer bi se mogli člani zadrževati, ko prihajajo v Kamnik po svojih opravkih, pa se sedaj razen po gostinskih lokalih nimajo kje zadrževati in čakati.

Osebo in pismeno so se že predsednik in odborniki društva obračali na tov. predsednika kakor tudi na druge organe na občini, da bi se že vendar uredilo to nujno vprašanje. Toda razen obljub in zagotovil o razumevanju, da se bo skušala ta stvar rešiti, društvo drugega do sedaj ni prejelo.

V poštev bi prišli prostori po izselitvi trg. podjetja »Kočna« v frančiškanskem samostanu, če pa bi tam ne bilo mogoče, društvo prosi za dva prostora v dosedanem zdravstvenem domu zraven občine. Pričakovati je namreč, da se zdravstvena ambulanta preseli skoro v nove prostore, v novi zdravstveni dom pri gimnaziji.

Društvo šteje skupaj s Komendo in Motnikom preko 1.500 članov. Vsi ti prihajajo v Kamnik k zdravnikom, na občino, v druge urade in po privatnih opravkih. Tu potem čakajo na avtobuse po trgih in cestah, ker le redki zmorejo, da bi čakanje preživljali v dragih gostinskih lokalih.

Naše društvo bi rado nudilo takim članom prostor in kjer bi se ti lahko zadrževali in eventualno dobili proti plačilu topla okrepčila.

Take prostore imajo upokojenci že v mnogih mestih in industrijskih središčih v naši ožji domovini.

Ker smo upokojenci že itak izpostavljeni raznim nevšečnostim, boleznim in premnogi pomanjkanju zaradi nizkih pokojnin, apeliramo na skupščino občine, da naši prošnji in zahtevi čimprej ugodni, a na odbore SZDL in ZB, da naše zahteve pri merodajnih organih podprejo.

Vrankar

Konec samovolje pri gradnji raznih objektov v Kamniku

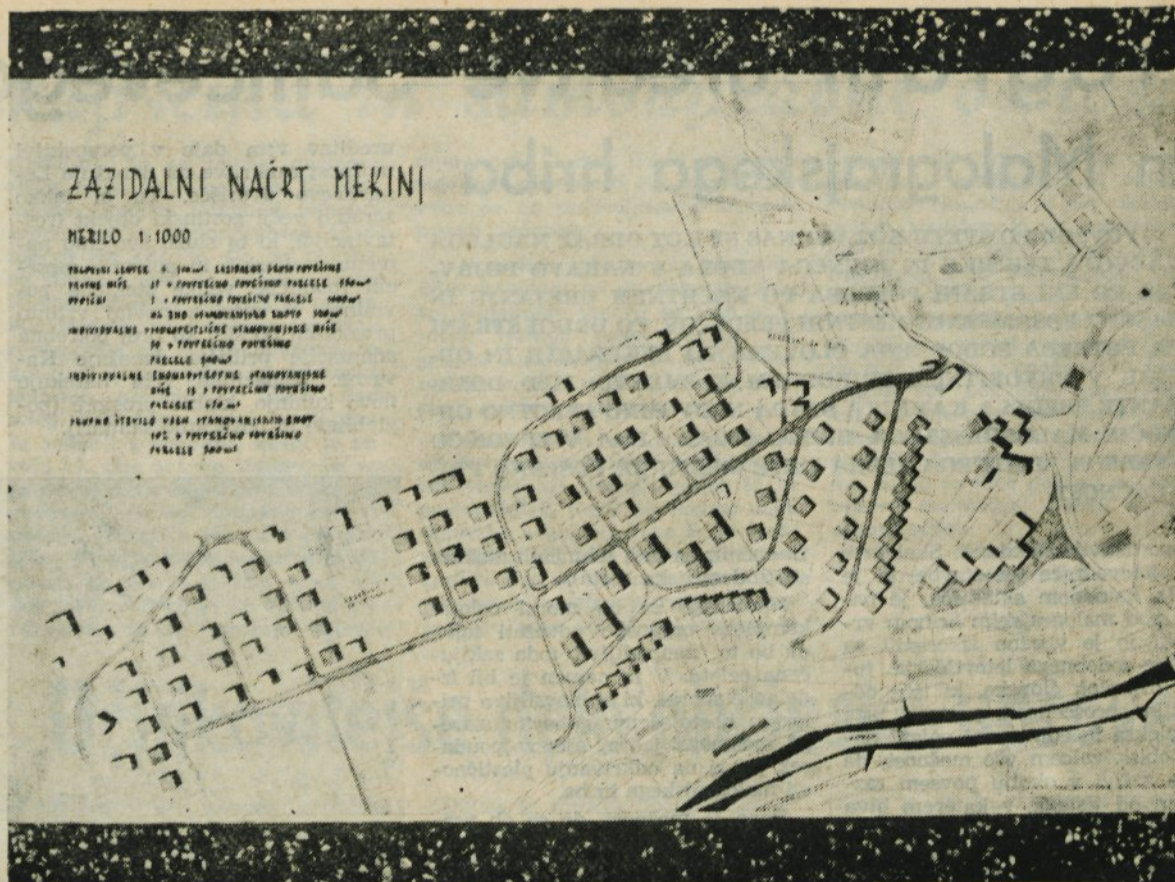
Članek z gornjim naslovom je bil objavljen v zadnji številki Kamniškega občana, danes pa ga skušamo dopolniti še s podrobnostmi.

Kot odgovor na spremembo zazidave blokov v predelu ob Jugopamuku — Eksperimentalni tkalnici lahko navedemo že zadnji citirani stavek, da gradnji vrstnih hiš omogoči lepši prehod od mestnega jedra do individualne zazidave. Tako se je pri proučevanju padca mestnega gabarita, ugotovilo, da lokacija blokov na tem področju ne odgovarja iz arhitektonskih urbanističnih vidikov, skušalo pa se je doseči odgovarjajočo gostoto z ozirom na mestno zemljišče.

Pozitiven izhod je tako bila rešitev, ki je opravičljiva tudi s tem, da je za blokovno zazidavo predvideno vse področje vzhodnega dela zemljišča z ozirom na traso Ljubljanske ceste.

Se predno odgovorimo na vse, pa bi pojasnili, da vse stvari rešuje svet za gradbene, komunalne in stanovanjske SOB Kamnik in da lahko te zaključke posredujemo vsakemu točno, ki se za to interesira.

V veselje mnogih občanov lahko navedemo tudi to, da je res pridobljeno soglasje Republiškega inšpektorata za urbanizem v Ljubljani za gradnjo na Jeranovem in Podgorju, ne more pa se predvideti, v kakšnem časovnem obdobju bo ust-

rezni organ mogel urediti zemljiško pravne odnose. Ob tej priliki bi morali povedati tudi to, da je zazidava v Podgorju oddana za gradnjo vrstnih hiš in 7 individualnih hiš; na Jeranovem pa je preko 100 prostih parcel.

Precejšen problem so povsod in seveda tudi pri nas črne gradnje. Ravno tako so pa problematični tudi vzroki za nastanek le-teh in ker je teh vzrokov preveč, bi jih skušali pojasniti ob priliki, če bi se pokazala želja bralcev in seveda interes, da se z njimi seznanijo. Verjetno pa je, da so ti vzroki mnogim že zelo dobro poznani.

Industrijska cesta je končno le prišla do končne faze, kar pomeni,

da so gotovo glavni projekti in da čakamo samo na začetek izvajanja del. Bralcem, ki problematike v zvezi z industrijsko cesto še ne poznajo, oziroma, ki se niso dovolj zanimali za vse vmesne faze razvoja različnih tras te ceste, ki so bile razgrnjene pri razgrnitvi urbanističnega programa in o katerih se je razpravljalo na vseh sejah sveta za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve, moramo pojasniti še to, da je bila iz vseh variant izbrana poslednja, ki je bila omenjena v zadnjem Občanu in katero je sprejel sklep seje sveta za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve SOB Kamnik in katero je potrdila tudi skupščina.

Če na kratko citiramo, se prednosti sedanje variante industrijske ceste, bi bile sledeče: predel z blokovno zazidavo ostane neokrnjen, cesta loči industrijo od stanovanjskega dela, možna je etapna gradnja, šolski center je nedotaknjen. Slaba stran, katero bi navedli za traso ob »Eti«, je presek šolskega centra in mesta.

Poleg odgovorov na ta članek v prejšnjem Občanu bi bilo potrebno pojasniti še rubriko »Ob robu«.

To bi skušali storiti z obrazloženo celotno postopka za pridobitev lokacije trgovskega podjetja »Kočna« Kamnik. Trgovsko podjetje »Kočna« je pridobilo lokacijo za celoten predel Kuriva in za gradnjo poslovnega objekta. Po izdaji te lokacije so bili na izredno močan pritisk privatnih strank upoštevani še njihovi interesi in na podlagi le-teh izdane nove lokacije v neposredni bližini. V letošnjem letu sta bili izdani za prosti parceli, na katerih stoji stanovanjska baraka, še dve lokaciji, toda prosilec se zemljišče še ni dodelilo. Po izdaji teh lokacij je trgovsko podjetje »Kočna« pričelo z gradnjo na podlagi dovoljenja, tej gradnji pa je sledila pritožba lastnikov že skoraj zgrajenih individualnih hiš.

Ves ta postopek je stalno spremljal na svojih sejah svet za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve SOB Kamnik in na svojih zadnjih seji s soglasjem trgovskega podjetja »Kočna« in njegove prošnje za novo lokacijo na južnem delu parcele sprejel sklep, da se zemljišče, za katero je bila izdana lokacijska odločba tov. Močniku, dodeli za gradnjo poslovnega objekta trgovskemu podjetju »Kočna« in se s tem zaključi postopek. Stranko, ki si zemljišča ni pridobila, pa se napoti na novo odprto zazidalno področje Jeranovega.

V kolikor nam je uspelo razložiti posamezna vprašanja, upamo, da bodo le-ti sedaj pojasnjeni do take mere, da bodo v prihodnjem Občanu lahko zopet postavljena nova vprašanja, ki pa bodo vodila lahko tudi h globljemu razmišljanju.

Referent za gradbeništvo in urbanizem SOB Kamnik Marjan Vednik dipl. ing. arh.

Kdo naj določi rušenje gradbenih objektov, ki so v nasprotju z urbanističnim načrtom?

V tem smislu bi lahko karakterizirali razpravo, ki je bila na zadnji skupščini zlasti na poročilo o stanju nedovoljenih gradenj v občini Kamnik. Poročilo je za skupščino prispeval Svet za gradbene in komunalne zadeve.

Nedovoljene individualne gradnje predstavljajo v občini Kamnik resen problem, kar kažejo naslednji podatki: leta 1959 4, leta 1960 10, leta 1961 2, leta 1962 9, leta 1963 11, leta 1964 27, leta 1965 12 in leta 1966 do maja 2. Skupaj v občini 77 črnih gradenj. Menimo, da občani, ki so gradili brez dovoljenja, niso v dovoljni meri upoštevali prizadevanj, ki so bila storjena v tej zvezi s strani upravnih organov v smislu zakona o urbanistični inšpekciji.

Vloženih vlog na podlagi ukrepov urbanistične in gradbene inšpekcije je 57, od tega zainteresiranih:

— vloge Republiški urbanistični inšpekciji za pridobitev soglasja s predhodnim reševanjem pristojnega upravnega organa Kamnik 29 investitorjev;

— soglasje se izda 17 investitorjem in sicer so bila izdana soglasja samo za nedovoljene gradnje, ki se

nahajajo na urbanistično urejenih področjih, dočim za nedovoljene gradnje, ki so izven urbanistično urejenih področjih, soglasje ni bilo izdano sklicujoč se, da ne ustrezajo pogojem, postavljenim v uredbi o izdajanju izjemnih dovoljenj uporabe zemljišča za gradbene namene.

Svet za gradbene in komunalne zadeve je predlagal:

1. Vsako nedovoljeno gradnjo, za katero bo ugotovljeno, da je bila začeta po 10. maju 1966, se poruši.

2. Za začete nedovoljene gradnje v preteklem obdobju se priporoči republiškem urbanističnemu inšpektoratu, da upoštevajo urbanistične pogoje:

a) legalizira črne gradnje z določenimi obveznostmi v skladu s predpisi.

b) Izda gradbena dovoljenja na reverz.

c) Določi objekte za rušenje.

3. Priporoči se Republiškem inšpektoratu, da pospeši odobritev po občinski skupščini sprejetih zazidalnih okolišev.

To pomeni, da se bo sleherni objekt, ki se bo gradil brez gradbenega dovoljenja po 10. maju, rušil ne glede, ali je v urbaniziranem ali v neurbaniziranem področju.

2. Za ostale gradnje pa je nujno potrebno najti rešitev in sicer v skladu s priporočili Sveta za gradbene in komunalne zadeve upoštevajoč pri tem uredbo za izdajo izrednih dovoljenj, ki med drugim zahteva naslednje:

a) da je zemljišče v strnjem naselju, ki šteje najmanj 100 gospodinjstev,

b) da je v naselju urejena prekrba z vodo, elektriko in je urejeno higiensko odvajanje odpadkov,

c) da je v naselju vsaj osnovna šola,

d) da bodoča lokacija ni v nasprotju z osnovami z izdelavo urbanističnega programa in da ne bo škodovala bodoči urbanizaciji.

Ob živahni razpravi so odborniki nakazali problematiko, ki jo povzroča stihijna gradnja. Navajali so primer gradnje garaže ob Ljubljanski cesti. Odborniki so menili, da je poročilo Sveta za gradbene in komunalne zadeve izredno dobro, vendar pomanjkljivo v tem, ker ne nakazuje, kje je lociranih 77 nedovoljenih gradenj.

Nujno je potrebno usklajevati individualne in družbene interese.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Socialistična zveza in razširjeno kmečko zavarovanje

V pripravah za odločitev zasebnih kmetov glede razširjenega zavarovanja so v občini Kamnik bile intenzivne priprave. Kazale so se zlasti v tem, kako čim naposredneje informirati kmečke zavarovance o pogojih koristnosti in obveznostih razširjenega zavarovanja. To smo v občini Kamnik storili tako, da smo v krajevnih organizacijah Socialistične zveze organizirali razgovore s kmečkimi zavarovanci. Razgovore so vodili člani skupščine komunalne skupnosti Socialnega zavarovanja kmetov. Člani so si zelo prizadevali, da bi čim točneje in čim več kmečkih zavarovancev informirali o razširjenem zdravstvenem zavarovanju.

Ljudje so se sicer odločali za razširjeno zavarovanje z referendumom, vendar je s temeljitim pripravo odločitev lažja in objektivnejša. Glasovalo je 52 % kmečkih zavarovancev, od katerih se je 75 % odločilo za razširjeno kmečko zavarovanje.

Izvršni odbor Občinskega odbora Socialistične zveze je ugotovil

tesno sodelovanje Krajevnih organizacij in članov skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov. Analiziral je pripombe, ki so bile izražene na sestankih ter menil, da je bilo umestno vprašanje o realnosti 5 % povzemanja prispevka (od 16 % na 21 %) za razširjeno zavarovanje kmetov.

Menili smo, da bi bilo zelo škodljivo, če bi naslednje leto ugotavljali, da 5 % ne zadostuje za izdatke in bi kmečki zavarovanci morali kriti večje stroške za nazaj. Socialno zavarovanje kmetov moramo imeti vse bolj za družbeno-ekonomsko in vse manj za politično akcijo.

V razpravah je prišla do izraza kritika, zakaj v tovarnah in drugih delovnih organizacijah zaposleni, ki imajo doma tudi zemljo, ne plačujejo kmečkega zavarovanja. Zaradi tega ostaja del ljudi — »prevžitkarji«, katerih otroci so zaposleni, nezavarovan. V naši občini je cca 100-150 takih ljudi. Stroške za zdravljenje teh mora kriti skupščina.

Razpravljali smo še o gradnji splošne bolnice v Ljubljani in menili, da mora organizacija Socialistične zveze podpreti prizadevanja za začetek gradnje. Skupščina občine Kamnik je na svoji seji dne 16. junija sprejela poročilno izjavo za obveznosti, ki znašajo cca

200 milijonov din. Gradnja bolnice se predvideva etapno.

Včasih je res nerazumljivo, da za tako humano ustanovo zbiramo sredstva dolga leta, medtem ko na drugi strani npr. v Velenju ležijo mrtve milijarde.

V. G.

Ob otvoritvi zdravstvenega doma v Kamniku Velika pridobitev zdravstvene službe in vseh občanov

Čez nekaj dni ali točneje na dan občinskega praznika bodo izročili v Kamniku svojemu namenu nov objekt, ki se bo po sklepu občinske skupščine imenoval »Dom VI. SNOUB Slavka Šlandra«. V njem bo poleg nekaterih drugih ustanov imel svoje prostore tudi kamniški zdravstveni dom. Zasedel bo pravzaprav največ prostora: celoten visoki trakt (ob Ljubljanski cesti) in nizki trakt (prizidek).

Odveč bi bilo ob tej priliki ponavljati že tolikokrat izrečene in zapisane razprave o tem, kakšnemu namenu naj bi služila zgradba, katere temelji so bili postavljeni pred mnogimi leti.

Prav tako ne bi bilo na mestu poudarjati, kako nujno je zdravstveni dom v Kamniku potreboval ustrezno zgradbo, da bi končno lahko na enem mestu zbral vse svoje oddelke, ki so sedaj razmetani po vsem mestu.

Dejstvo je, da bo končno vprašanje namena te zgradbe pravilno rešeno in da se bodo vložena sredstva začela obrestovati. Sredstva niso majhna, saj je bilo potrebnih preko 380 milijonov starih dinarjev (kar pa še ni dokončna številka) za gradbena dela in opremo samo za zdravstveni dom.

Po dosedanjih načrtih bo v visokem traktu v pritličju otroški dispanzer, v prvem nadstropju bodo specialistične službe, v drugem pa upravni prostori.

V nizkem objektu bosta splošna ambulanta in protituberkulozni dispanzer. Za tem objektom bodo garaže in ostali prostori reševalne postaje.

Vsi prostori so obloženi s posebnim podom, čakalnice in hodniki ozvočeni, v prostorih pa so nameščene električne ure. Prostorji bodo ogrevani s centralno kurjavo na mazut (posebno olje za kurjavo), ki je cenejši od premoga, kurjenje pa poteka skoraj avtomatsko.

Gradbena dela je opravilo gradbeno podjetje »Graditelj« iz Kamnika, vodovodne in električne instalacije IMP i Ljubljane, sodelovalo pa je še vrsto drugih obrtnih podjetij (Sloga, Slikoplesek itd.).

To so le nekateri glavni podatki o objektu novega zdravstvenega doma, katerega otvoritvi bomo prisostvovali 27. julija letos. Lahko rečemo, da smo ga veseli vsi: tako zdravstveni delavci kot ostali občani, ki bodo v novih sodobno opremljenih ambulantah hitreje prišli do kvalitetnih zdravstvenih uslug.

-lj-

Kdo naj določi gradbene objekte ...

(Nadaljevanje s 4. str.)

Mnogokrat se tisti, ki so gradili brez dokumentacij, sklicujejo na humani odnos socialne družbe do poedincev, pozabljajo pa, da ne gre humanost pojmovati samo takrat, kadar jo potrebuješ, ampak tudi takrat, kadar se moraš odpovedati svojemu interesu. To pomeni, da gre za podrejanje individualnega interesa družbenemu, kar je prav tako humano. Vemo, da so sankcije zato, ker še nismo tako daleč, da bi vse družbene probleme danes reševali brez normativnih aktov. Neupoštevanje normativnih aktov pa zahteva sankcije, kar je povsem pravilno. V nasprotnem primeru stimuliramo tiste, ki kršijo zakone in predpise, destimuliramo pa tiste, ki jih upoštevajo.

Živahna razprava se je razvila okoli vprašanja, kdo naj določi objekte za rušenje. Naj bo to skupščina ali kdo? Odborniki so menili, da morata v skladu s prej navedenim urbanistični inšpektorat in

gradbena inšpekcija določiti objekte, za rušenje, ki zaradi svojega položaja ovirajo urbanizacijo, ne pa skupščina. Določitev objektov za rušenje je v rokah strokovnih in upravnih služb, ne pa samoupravnih organov. Strokovne in upravne službe so dolžne izvajati zakonske predpise.

Namen sestavka je predvsem v tem, da širše opiše nedovoljene gradnje v občini Kamnik ter seznaniti občane o brezobzirnem rušenju vseh objektov, ki so zgrajeni po 10. maju brez dovoljenja. Na vprašanje učinkovitosti tako gradbene kot urbanistične inšpekcije so bili odborniki mnenja, da morajo vsi občani podpirati prizadevanja teh služb, kajti v nasprotnem primeru ne moremo pričakovati urejenosti na tako pomembnem področju, kot je gradbeno komunalno področje.

Zelimo, da željo po urejeni zavidavi upoštevajo in se zanjo zavzemajo vsi občani.

V. G.

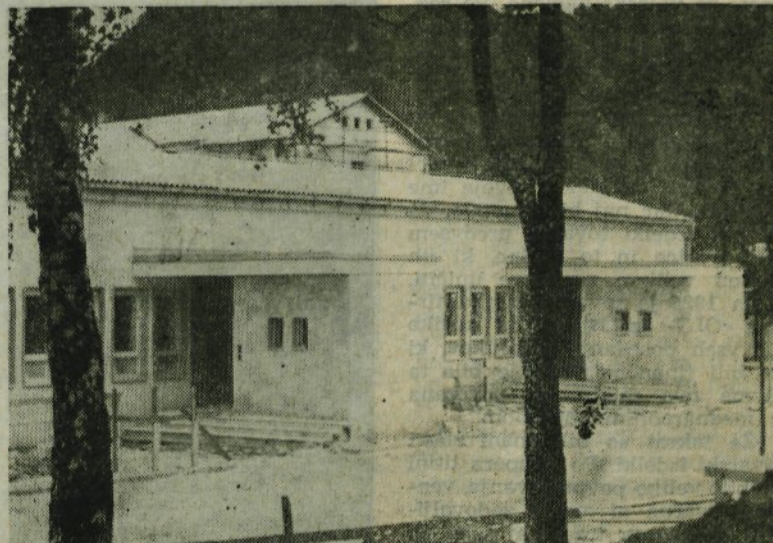
Občani Kamnika proslavljajo letos trinajstič svoj občinski praznik

V času od 17. do 31. julija 1966 so naslednje prireditve

- 17. 7. ob 10. uri — otvoritev obnovljene Zoisove kočice na Kokrškem sedlu
- 21. 7. ob 16. uri — konferenca SZDL občine Kamnik
- 23. 7. ob 20. uri — tradicionalni mating v parku za gasilskim domom
- 24. 7. ob 9. uri — nogometni turnir za pokal Občinskega odbora SZDL, na stadionu v Mekinjah
- 25. 7. ob 16. uri — tekmovanje v tenisu med reprezentancama Slovenije in Turčije na športnem igrišču pri kopališču
- 27. 7. ob 16. uri — slavnostna seja občinske skupščine
- ob 18. uri — otvoritev zdravstvenega doma in podelitev spominske zastavice Šlandrovi brigadi
- 31. 7. ob 9. uri — tradicionalno strelsko tekmovanje ekip mest »B« skupine z malokalibrsko puško za pokal Občinskega odbora SZDL na strelišču v Kamniku
- 31. 7. ob 8. uri — občinsko prvenstvo v odbojki na igrišču pri kopališču

V teh dneh je tudi občinsko tekmovanje v odbojki na športnem igrišču pri kopališču.

OBČINSKI ODBOR SZDL
KAMNIK

Zdravstveni dom Kamnik: Vhod v prifilčni trak, kjer bo splošna ambulanta.

Delovna skupnost »TITANA« praznuje 70

V 70 letih 14 lastnikov — bogata revolucionarna preteklost

Na slavnostni seji delavskega sveta je bila v poročilu predsednika tovariša Draga Štuparja nanizana zelo razgibana pot tega giganta naše kovinske industrije. V svojih 70 letih je menjal kar 14 lastnikov.

Pred 70 leti so na mestu, kjer stoji Titan, zgradil mlin na vodna kolesa, v katerem so izdelovali

Obdobje od 1933 — 1939 je za Titan zelo uspešno. Opustili so izdelovanje štedilnikov, dimnih cevi in ostalih gradbenih predmetov in pričeli s proizvodnjo fittingov, ključavnic, tehtnic, gospodinjskih strojčkov in vseh vrst surovih in obdelanih ulitkov.

Po drugi svetovni vojni je »TITAN« prešel pod državno upravo.

ski svet. S tem se zaključila vrsta lastnikov in upravnikov.

Iz poročila predsednika delavskega sveta je razvidna politična aktivnost kovinarjev Titana v času ekonomskega boja proletariata in v času narodnoosvobodilne borbe. V Titanu je bila celica Komunistične partije Jugoslavije od 1939. leta dalje. V 1941. letu je štela 9 članov KPJ in 7 kandidatov. Hkrati pa so ustanovili tudi skojevsko organizacijo, ki je v začetku imela 10 članov. Partijska celica je bila zelo aktivna na Kamniškem in mnogi njeni člani so bili člani kamniškega okrajnega komiteja KPS. Pomagala je ustanavljati nove celice, tako v tovarni Duplica, v papirnici Količevem, v tovarni Induplati, v Jaršah in v Kamniku. Zbirali so pomoč za španske borbe, širili ilegalno literaturo, organizirali ljudsko pomoč, vodila demonstracije, štrajke itd.

Takoj po okupaciji so člani Komunistične partije začeli or-

ganizirani odpor in z vplivom dosegli, da so mnogi Titanovi delavci sodelovali v narodnoosvobodilni borbi. Kratko nanizano politično delovanje kovinarjev kaže, da nista le slučajno prvi žrtvi fašističnega terorja na Kamniškem delavca tovarne Titan in sicer: Dominik Mlakar in Anton Miklavčič. Padla sta nasproti tovarne ob Kamniški Bistrici po uspešni akciji na Duplici.

Po osvoboditvi nagel razvoj tako v proizvodnji kot v skrbi za človeka

Kovinarji so se po osvoboditvi intenzivno vključili v vsesplošno prizadevanja za obnovo domovine. Razširili in delno mehanizirali so tovarno, zgradil stanovanja in počitniški dom. Zavedali so se se, da si sedaj režejo kruh sami s svojo ustvarjalno delovno iniciativo in sposobnostjo.

Pomembni so zlasti uspehi v zadnjih nekaj letih. Za ilustracijo naj služi nekaj podatkov:

	1960	1963	1965
Bruto produkt v 000 S din	1.857.713	2.749.475	3.954.658
Bruto produkt na 1 zaposl. v 000 S din	2.135	2.761	3.290
Povprečno število zaposlenih	870	996	1.202
Dohodek v 000 S din	433.836	930.759	1.580.013
Dohodek na 1 zaposl. v 000 S din	499	934	1.315
Povprečni OD na 1 zaposlenega	21.738	33.716	60.261
Izvoz v \$	236.369,33	262.534	881.137,20

Iz tabele je razvidno, da so v 5 letih za dvakrat povečali bruto produkt, dohodek za 4-krat, povprečni dohodek na 1 zaposlenega za 3-krat, zaposlenost pa le za 40%. Izredno razveseljav je po-

datek, da se od leta 1960 do 1965 povečali izvoz za 4-krat. Kolektiv je pravilno razumel mednarodno delitev in prizadevanje vseh družbenopolitičnih faktorjev glede izvoza. Ne bi bili po-

Preko 30 let v Titanu: (Z desne proti levi) Ivan Bergant, Jože Brlec in Stane Čekalj v razgovoru z našim sodelavcem V. Gobcem.

vali čistilni prašek, mleli zemeljske barve in nato izdelovali čevljarske cvee. 1896. leta je mlin kupil podjetnik Čeh Spalek. Opustil je izdelovanje čistilnih praškov in začel s kovinskimi proizvodi, s čimer je položil temelje kovinski industriji v Kamniku. Tovarna se je imenovala »Tovarna ključavničarske robe«. Z ozirom na konkurenčni boj lastnik ni vzdržal in je moral tovarno prodati bratom »FASS« z Dunaja. Ta dva sta jo razširila in pri tem zašla v finančne težave ter jo prodala dunajski družbi »KRANISCHEEISEN WARENGESEL-SCHAFT«. Toda tovarna je propadala naprej in zato so v njej leta 1912 prenehali z delom. Tovarna ni obratovala do prve svetovne vojne. Protij koncu 1914. leta jo je kupil Dunajčan Nagl in začel izdelovati razne predmete za vojaške namene. Po razpadu Avstroogrške in nastanku Jugoslavije je tovarno kupilo hrvatsko Dioničko društvo s trgovino z železom iz Zagreba.

Novi lastniki so pričeli graditi nove objekte in izdelovati stavbno okovje. Leta 1922 dobi tovarna novega lastnika in svoje ime »Titan«, kar naj bi pomenilo, da so bili izdelki tovarne predvsem ključavnice in to takšne, ki jih noben velikan ne more uničiti. Leta 1925 je tovarno kupila firma »OLT« iz Osjeka. Za razliko od vseh dosedanjih lastnikov, ki so bili finančno šibki, je bila ta firma zelo solidna in povezana z mednarodnim kapitalom.

Že takrat so bili znani zlasti livarski izdelki. Po tempera litini je bilo veliko povpraševanje, vendar tovarna ni mogla zadovoljiti domačega trga, kaj šele, da bi izvažala. Firma sama ni bila zainteresirana za povečanje tovarne.

Marca 1946 je namreč tovarna postala last državne uprave FLRJ in tako je 23. februarja 1948 dobila svojega 14. lastnika, postala je splošno ljudsko premoženje. 3. septembra 1950. leta prevzame upravljanje tovarne prvi delav-

Pogled na tovarno pred vojno, ko je bilo 280 zaposlenih. Danes šteje kolektiv 1.200 članov.

let obstoja podjetja

polni, če ne poudarimo, da ima tovarna Titan na mednarodnem polju tradicijo, saj je na raznih mednarodnih sejmih še pred drugo svetovno vojno dobila vrsto srebrnih in zlatih kolajn.

Vključevanje v mednarodno delitev dela zahteva večjo produktivnost in cenejšo proizvodnjo, zato je kolektiv vodila želja po rekonstrukciji tovarne. Prvo fazo rekonstrukcije so izvršili zlasti v livarni. V zadnjih letih so investirali 1,3 milijarde starih dinarjev. Investicije že dajejo rezultate. Še pomembneje je to, da so z mehanizacijo zlasti v livarni omogočili livarjem ustvariti več z manjšim fizičnim naporom, kajti tu so glede na visoko temperaturo izredno težki delovni pogoji.

Glede medsebojnih odnosov in samoupravnega razvoja je kolektiv napravil precejšen korak zlasti s tem, ko so uvedli ekonomske enote. Kolektiv se je zavedal pomembne naloge, ki si jo je začrtal za prihodnje. Ni slučaj, da na sejah kritično razpravljajo o posameznih problemih ter nakažejo možne rešitve. To je še en dokaz vsem tistim, ki tudi danes mislijo, da je samouprava

nih organih. Vsi se moramo za samoupravne odnose, za pravico upravljalcev, za pravice slehernega proizvajalca še bolj zavzeti, namerne kritike, ki imajo namen rušiti samoupravo, pa ostro obsojati.

Samoupravljalna sposobnost se kaže še na drugem področju in sicer na področju povezovanja tovarne Titan navzven, zlasti s skupščino. Če smo pred leti ugotavljali, da je bilo to težko, potem moramo dati danes kolektivu priznanje. Proizvajalci se zavedajo, da so hkrati tudi potrošniki. Za reševanje skupnih problemov v šolstvu, zdravstvu, komunalni ureditvi v občini smo odgovorni vsi, ne le skupščina.

Vendar proizvajalci želijo vedeti za porabljenost sredstva. To je njihova pravica, ki jo morajo samoupravni organi upoštevati.

Mnenja najstarejših članov o delovni dobi v Titanu

V tovarni je 19 tovarišev in ena tovarišica, ki so več kot 30 let zaposleni v Titanu. Vseh nismo mogli vprašati za mnenja. Na delovnih mestih smo dobili to-

Radnoj zajednici fabrike »TITAN« Kamnik

Dragi drugovi!

Nisam u mogućnosti da se odazovem pozivu da prisustvujem svečanosti sjednici vašeg radničkog savjeta povodom 70-godišnjice postojanja fabrike »TITAN«, u kojoj sam i ja nekada radio. Uvjeravam vas da ovaj jubilej i za mene, kao i za sve one, koji su prije vas radili u »TITANU«, predstavlja momenat svečanosti i zadovoljstva.

Vi se, dragi drugovi, imate čime ponositi, a posebno onim djelom razvoja vaše fabrike, koji je ostvaren u socialističkoj Jugoslaviji. Privredna i društvena reforma biće još jedan snažan putokaz u vašem budućem radu. Ona će, međutim, i u vašoj, kao i u ostalim radnim organizacijama, biti u pravom smislu životvorna, ako se bude dosledno i svakodnevno primjenjivala, ako na njenoj realizaciji bude radio svaki član radnog kolektiva. Zato se treba maksimalno angažovati na povećavanju produktivnosti rada, na probudljivanju samoupravljanja i neposredne socialističke demokratije i na afirmaciji istinskog nagradivanja prema rezultatima rada, jer su to najbitnije karakteristike socialističke izgradnje našeg društva.

Svim članovima vaše radne organizacije čestitam ovaj značajni jubilej i želim mnogo uspjeha u radu.

JOSIP BROZ TITO

3. Življenje današnjega proizvajalca v Titanu in včasih?

4. Kaj bi bilo potrebno po vašem osebnem mnenju storiti, da se Titan še bolj vključi v jugoslovanski industriji in v mednarodnem merilu?

5. Vpliv delavskega sveta na gospodarjenje v tovarni?

6. Vaše sodelovanje v organih samoupravljanja in

7. Kakšno je po vašem mišljenju sodelovanje kolektiva in skupščine?

Tovariš Ivan Bergant odgovarja: V tovarni sem zaposlen od

10 dni po poroki. Livarna je bila takrat zelo nizka in pozimi, kadar je bila megla, nisi videl pred sabo. Tako sem se spotaknil in padel. Posoda za nošenje tekočega železa je padla na tla, jaz pa po železu. Rad se spominjam vseh uspehov podjetja, zlasti pa 25-letnice, ko sem dobil nagrado.

Življenje delavca v Titanu nekoč in danes je težko primerjati. Mladina še nikoli ni takko živela kot sedaj. Včasih so mojstri grdo ravnali z mlajšimi. Sploh ne govorim o izredni razliki med delavcem in uslužbencem. Danes imamo v Titanu primere, ko so dobri delavci z dopolnilnim šolanjem postali sposobni za administracijo, za načrtovanje itd.

Za dosego večjih uspehov manjka v livarni zlasti strojev. Ugotavljam, da je danes lažje delo kot včasih, ko je bilo vse ročno.

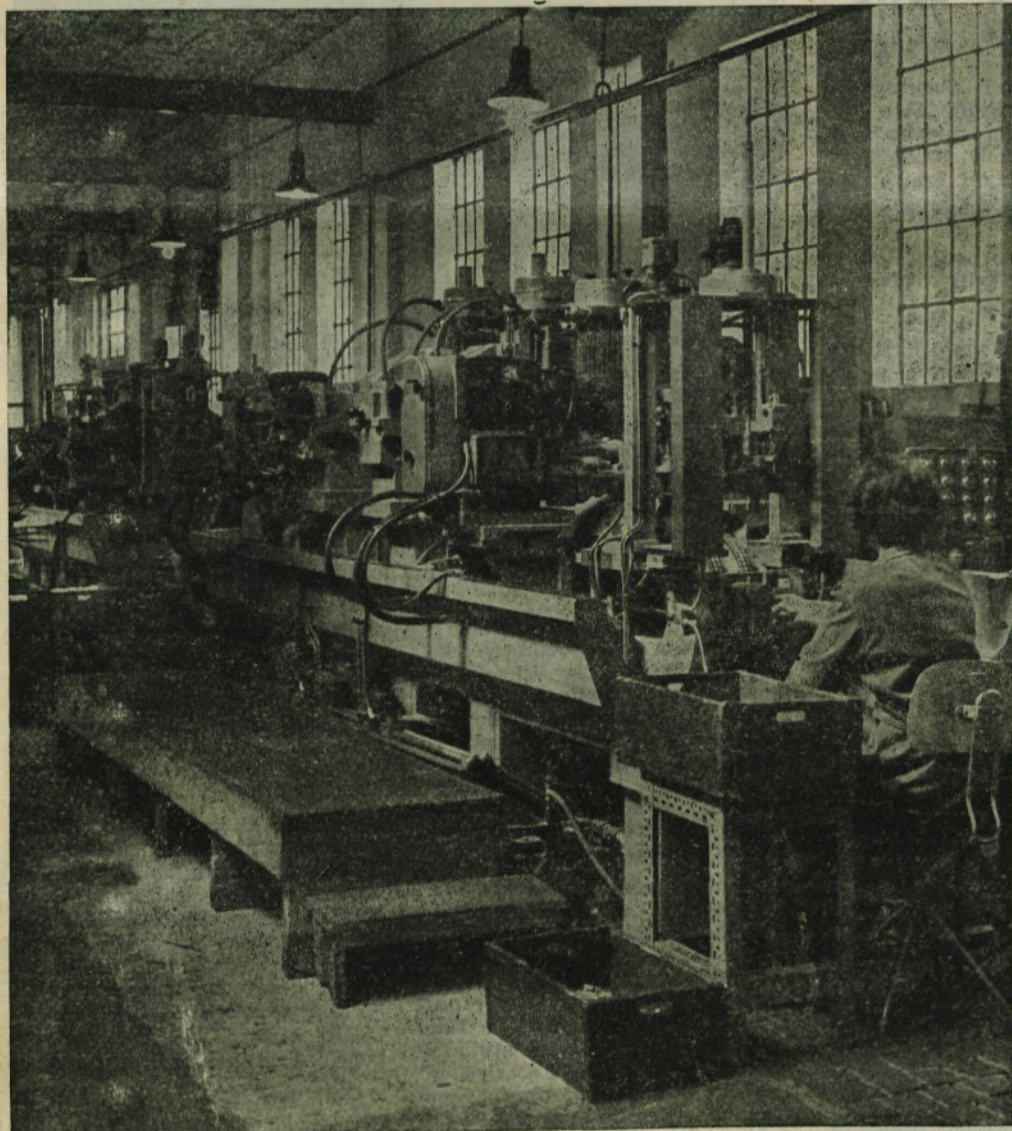
Samoupravni organi, zlasti delavski svet, imajo velik vpliv na gospodarjenje, kar je pozitivno, ker ne more več samo eden odločati. Seveda pa je potrebno, da se posamezni člani delavskega sveta aktivno vključujejo v razprave o posameznih problemih. Razpravljati morajo tudi s proizvajalci, ki so jih izvolili po ekonomskih enotah. Bil sem član upravnega odbora, delavskega sveta in sem v sindikatu delal več let.

Sodelovanje podjetja in skupščine je potrebno, ker mi ustvarjamo in moramo probleme reševati skupno.

Govori Jože Brelec: V tovarni sem zaposlen od 15. septembra 1930. leta kot vajenec v orodjarni. Ves čas sem v orodjarni. Nekaj časa sem bil v organizacijskem oddelku. Sedaj sem v orodjarni tehnolog za pripravo dela. Dokler ni bilo tehnologije, je orodjar dobil vzorec od mojstra in potem se je izdelala štanca. Vsak je sam izbral material in tako dalje. Sedaj je to urejeno tako, da 4 ljudje načrte in konstrukcije pregledajo in predpišejo potrebni material, ko se nabavi. Po strojni obdelavi dobi dele v roke orodjar in sestavi štanco. Popolnoma soglašam s tovarišem Bergantom, kakšni so bili nekdanji odnosi. Če si ugriznil jabolko med delovni časom, si bil kaznovan, kaznovan si bil, če si zlomil nož prj stružnici ali štanco in to ne glede na krivdo s 25 dinarji. (V stari Jugoslavija.)

Najbolj sem vesel, kadar dobimo nov stroj zlasti v orodjarno. Stroj nam manjka. V zadnjem letu vanje precej investiramo. Dosedaj smo tudi vlagali na račun večjih osebnih dohodkov, ker

(Nadaljevanje na 8. str.)

Transferna proga za obdelavo cilindrov.

kriva za objektivne težave, ki se v naši družbi pojavljajo. Uspeh delovne organizacije prav gotovo ne bi bil takšen, če za to ne bi bili zainteresirani sami proizvajalci. Svojo zainteresiranost, svojo sposobnost upravljanja s podjetjem so pokazali v samouprav-

variš Jožeta Breleca, Staneta Čebulja in Ivana Breganta.

Zastavili smo jim naslednja vprašanja:

1. Od kdaj ste zaposleni v tovarni?

2. Kaj vam je v teh letih ostalo najbolj v spominu?

4. januarja 1933. leta in sicer v jadrarni, nato sem bil strojni oblikovalec do 1950, od leta 1950 pa delovodja v livarni.

V tem času je bilo veliko stvari in težko je reči, kaj mi je najbolj ostalo v spominu. Spominjam se, kako sem padel v livarni

Delovna skupnost »TITANA« praznuje 70 let obstoja podjetja

GABROVEC Olga
GOSTIŠA Janez
HOMAR Lovro
JANEŽIČ Jože
MOČNIK Janez
OSENAR Jože
PIRS Andrej
RAVNIK Adolf
PREPOLUSK Jože
SITAR Vincec
STARE Ivan
STRAŽAR Viktor
TORKAR Jože
VRLINŠEK Anton
ZOBAVNIK Jože

(Nadaljevanje s 7. str.)
smo hoteli izboljšati proizvodnjo.

Delavski svet ima odgovornost za gospodarjenje, še večjo bi imel, če bi se snov za sestanke temeljiteje pripravila in bi se člani delavskega sveta pogovorili o posameznih problemih. Seje imajo preveč točk dnevnega reda. Pred leti, ko sem bil član delavskega sveta, je vodstvo hotelo prodreti s predlogom in zato smo 7-krat glasovali. Zadnje glasovanje, ki je potrdilo predlog vodstva, je bilo kar med vrati, ker je mnogo članov že zapustilo sejo. Sedaj se to ne dogaja več.

Sodelovanje kolektiva in skupščine mora biti, kajti vsi ustvarjamo na področju občine. Kolektiv mora gledati na svoj razvoj, nato pa prispevati za širše družbene potrebe. Bolj ko se bomo razvijali, večje uspehe bomo imeli in več bomo lahko prispevali. Javnost, zlasti pa proizvajalci, ki sredstva dajejo, premalo vedo o trošenju teh sredstev. Vem za to, ker imam Občana in se zanimam za to problematiko.

Delujem tudi v občinski gasilski zvezi. Še pripombo glede Občana: Več naj piše o življenju

mesta in dogajanju v posameznih tovarnah.

Tovariš Stane Čebulj odgovarja: Zaposlen sem v tovarni od 13. marca 1929. leta. Moje prvo delovno mesto je bilo v proizvodnji, sedaj sem od leta 1962 v šestem oddelku pri fittingih, kjer je delo malo lažje. Zelo obžalujem, da se nisem bolj zanimal za učenje, čeprav takrat ni bilo takšnih možnosti kot danes. Danes živimo mnogo boljše, mnogo boljši so pogoji in lahko bi bilo še boljše.

Spominjam se štrajka 1938. leta, ko smo morali poklicati obratovodjo z orožnih vaj, ker smo hoteli, da se nam poviša plača za 10 %, dobili smo pa le 6 %. Naše delavske zaupnike so prestavljali na težja dela. Danes pa je ravno obratno! Kar si pokvaril, si moral plačati, danes da mojster kršilca disciplinski komisiji. Škoda mora plačati zlasti proizvajalec, manj pa strokovnjak, če napravi napake. Vendar tako strogo, kot je bilo nekdanj, ni. Včasih je bila kazen bolj učinkovita, ker je bila takoj izvedena, danes je krivec kaznovan po enem mesecu, kar pa je bolj življenjsko. Popolnoma se strinjam, da zaradi škode

iz malomarnosti nosiš del stroškov. Včasih ni bilo nobene skrbi razen te, kako boš ugodil mojstru, ki te je vedno priganjal.

Glede uveljavljanja Titana na jugoslovanskem trgu in zunaj se strinjam z obema predgovornikoma, da je potrebno tovarno bolj modernizirati. Čut odgovornosti pri posameznih delavcih je premajhen. Vzrok je menda v tem, ker si se včasih bal za službo, danes se ne. Po reformi ugotavljamo tudi že izboljšanje. Danes si plačan tako, da več prejmeš, če več narediš. Včasih ti je dal knjižico lahko mojster, danes mora delavski svet glasovati za odpust delavca.

Počasi se pripravljam za upokojitev. V organih samoupravljanja sem malo sodeloval.

Več kot 30 let v Titanu:
BALANTIČ Valentin
BERGANT Ivan
BERLEC Jože
ČEBULJ Stanko
ČESEN Franc

Delovna skupnost je lepo praznovala svoj jubilej in preko 200 članov je za 15-letno delo v tovarni dobilo ure. Ob zaključku slavnostne seje so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu z obljubo, da bodo na svojih delovnih mestih storili čimveč za dobrobit socialistične skupnosti.

Vsem članom delovne skupnosti Titana iskreno čestitam o ne samo k jubilejnemu letu, ampak k vsem doseženim uspehom ter želimo, da v prihodnje še bolj uspešno uresničujejo vse naloge, ki so si jih postavili.

Asfaltiranje ceste Moste—Komenda Uresničena bo dolgoletna želja

Ko so se občani naše občine lanske pomlad odločali o uvedbi krajevnega samoprispjevka, so imeli pred očmi številne nerešene komunalne probleme. Skoraj v vsaki krajevni skupnosti so našli vrsto neurejenih zadev. Med najbolj pogostnimi pa so prav gotovo ceste. Ker tudi s sredstvi krajevnega samoprispjevka ne bo moč urediti vseh problemov, so se občani odločili za ureditev najnujnejših, tistih, ki jih že leta in leta najbolj žulijo.

Cesta Kamnik — Moste je prav gotovo eno tistih vprašanj, ki jih že nekaj let obravnavajo na vseh zborih volivcev na tem območju. Tako je tudi s cesto Moste — Komenda. Zato so se občani v krajevnih skupnostih Kamnik, Podgorje, Moste in Komenda odločili, da bodo z zbranimi sredstvi modernizirali ti dve cesti. Po predvidevanjih bo cesta Moste — Kamnik asfaltirana letos do septembra, cesta proti Komendi pa prihodnje leto.

Skupno bodo omenjene krajevne skupnosti prispevale do leta 1968

131 milijonov starih dinarjev. Od tega bo letos potrebnih 111 milijonov, pri čemer bodo krajevne skupnosti udeležbe s 60 milijoni, za ostalo pa bodo najeli kratkoročno posojilo, ki ga bo treba vrniti do vključno leta 1968.

Te dni je cestno podjetje Ljubljana že začelo asfaltirati cesto v Mostah in proti Križu. Asfaltni trak se pomika že proti Podgorju. Kot kaže, bo treba pod vasjo Križ cestišče močnejše utrditi, ker je precej sprano. Ob vsakem nalivu je voda odnesla večje količine gramoza.

Vendar, če ne bo kakšnih večjih zaprek, bo cesta Moste — Kamnik urejena v dogovorjenem času. Za prebivalce krajev ob tej cesti bo to pomenilo boljše prometne zveze z občinskim središčem pa tudi s Kranjem in Ljubljano. Ni treba posebej poudarjati, kakšnega pomena je ta cesta tudi za nadaljnji hitrejši razvoj turizma na Kamniškem.

F. S.

Prizadevanja, ki ne smejo ostati osamljena

Na Duplici so odprli oddelek vzgojnovarstvene ustanove

Malčke v dupliški varstveni ustanovi smo presenetili pri kosilu. Po razgibani igri jim je dobro teknilo.

V industriji pohišstva »Stol« na Duplici je med zaposlenimi več kot polovica žensk. Na Duplici so redke ženske, ki ne bi bile zaposlene v tej tovarni. Med njimi je dober del mater z nedoraslimi otroki. Ni treba posebej poudarjati, kako stalna skrb, kako in kje bodo otroci preživeli čas, ko je mati v tovarni, vpliva na njeno zbranost pri delu, skratka na storilnost.

O tem perečem problemu so samoupravni organi v kolektivu večkrat razpravljali in se odločili, da bodo pri gradnji prvega novega stanovanjskega bloka namenili trosobno stanovanje za najbolj nujne potrebe otroškega varstva. Tako se je tudi zgodilo. Letos aprila so dogradili nov blok z 18 družinskimi in več samskimi stanovanji. V tem bloku pa je našlo svoj dom v dopoldanskih urah okrog 30 malčkov. Posebej je treba naglasiti, da je kolektiv na lastne stroške opremil omenjene prostore. Skupno je sedaj v prostore in opremo vloženi preko 13 milijonov starih dinarjev. Kolektiv »Stol« poleg tega prispeva odpadna drva za kurjavo, svoji stanovanjski enoti pa odvaža mesečno

18.000 dinarjev za najemnino prostorov. Seveda pa je otroški vrtec odprt vsem otrokom na področju Duplice, ne samo otrokom članov kolektiva, kar je lep primer, kako bi morali kolektivi sodelovati z različnimi skupnostmi pri urejanju otroškega varstva.

V vrtcu, ki je sposoben oddelek v sklopu vrtca »Anton Medved« v Kamniku, skrbita za otroke dve vzgojiteljici. Ko smo pred dnevi obiskali razposajene malčke, smo jih našli ravno pri kosilu. Otroci dobijo poleg kosila tudi malico. Po kosilu je seveda potreben počitek. Za to je poskrbljeno z udobnimi ležalniki, ki jih je moč zložiti in tako boljše izkoristiti prostor.

Ob koncu še to: ali bodo taka in podobna prizadevanja, kot jih je pokazal kolektiv »Stola«, ostala osamljena? Odgovor je lahko samo eden: ne bi smela biti! V otroškem varstvu v naši občini je sedaj zajetih nekaj preko 200 otrok. To je zelo majhen odstotek. Povečati pa ga je moč le z večjimi prizadevanji vseh samoupravnih organov v delovnih organizacijah in občini. (—J)

Cesta Moste-Kamnik: Vsem šoferjem dobro znane luknje izginjajo, za finišerjem pa ostaja gladka asfaltna ploskev.

Gorski reševalci - čuvarji planincev

France Erjavšek iz Stahovice je med najstarejšimi gorskimi reševalci in vodniki na Kamniškem. Vrsto let je bil oskrbnik planinskih postojank in planinski nosač. V svoji dosedanji življenjski dobi je v gorah marsikaj doživel, bil priča marsikaterim nesrečam in sodeloval pri nešteti reševanjih ponesrečenih planincev ob vsakem dnevnem in letnem času.

Pogovor z njim še pred nesrečo v Štajerski Rinki, kjer sta 26. junija 1966 preminula planinec Grčar iz Kamnika in Geršak iz Celja, je bil

Ponesrečenega in mrtvega planince iz Jarš so pred leti našli gorski reševalci ko je omahnil ob nabiranju planink z roba Velikega hudega grabna Velike planine.

zelo zanimiv in poučen. Odgovori tovariša Erjavška odkrivajo požrtvovalno delo Gorske reševalne službe in njenih predanih članov ter so poučni za vsakega planince, ki išče v naših gorah svoj duševni počitek in nabira nove življenske sile.

Ze 1906. leta je Erjavšek zaživel s Kamniškimi planinami, ko je živel in delal na Uršičevi kmetiji v Koncu.

— »Kdaj ste prvič začeli reševati ponesrečene ljubitelje Kamniških gora?«

— »1921. leta, ko še ni bila ustanovljena GRS, sva z bratom Toneom reševala dva ljubljanska študenta iz Kalc, levo od Koroškega sedla, ko nista mogla sestopiti v dolino Bistrice. Klicanje na pomoč nama je z bratom pokazalo smer do izgubljenih planincev. Takrat sem prvič začutil, koliko velja planincem v nesreči poznavalec hribov. — To je bila moja prva reševalna akcija.«

— »Kako dolgo ste že v GRS?«

— »1922. leta je bila ustanovljena 7-članska GR ekipa v Stahovici. Njeni člani smo bili: Franc Ajdovec, Janez Kočar, Povlečev Jože in mi štirje bratje Erjavški. Mene so tedaj izbrali za vodjo ekipe. Prva naša organizirana akcija je bila v Brinškovem kaminu v Planjavi. Življenja takrat nismo mogli rešiti, v Kamniško Bistrico smo na žalost prinesli ponesrečenega mrtvega planince Pečarja iz Ljubljane.

— »Pri koliko gorskih reševanjih ste sodelovali?«

— »Kolikor se spominjam, sem bil v svoji življenjski dobi pri reševanju 40 smrtno ponesrečenih (ozrl se je po vencu Kamniških vršacev tako imenovane Konjske podkve od Krvavca do Velike planine), blizu 60 pa smo rešili še žive.

V svoji knjigi imam natančneje opisano.«

— »Kateri, oziroma bolje rečeno, kakšni planinci so največ deležni pomoči Gorske reševalne službe?«

— »Na to vprašanje je težko odgovoriti, ker nihče ne ve že vnaprej za nesrečo. Pravi planinec pove že doma svoji družini, v katerih hribih bo, tudi v vsaki planinski postojanki točno opiše smer svojega pohoda, vendar imamo še zmeraj veliko primerov, ko temu

ni tako. Reševalci dostikrat ne vemo, kam naj se podamo, ko je za planincem izginila vsaka sled. Ti nam napravijo največ težav. Prav pri teh je največ smrtnih žrtev, ker jim ne moremo pravočasno nuditi naše pomoči. Težave so tudi s planinci, ki se podajo na gorske ture čisto sami; o nesrečah le-teh zvedo skoraj vedno prepozno.

— »Kako je z opremo GRS?«

— »Ob ustanovitvi smo reševali na preprost način z zelo skromno opremo, imeli smo navadna nosila, plezalno vrv in kline. Danes smo modernejše opremljeni in tako kos vsaki najtežji nesreči v gorah. Opremljeni smo s sodobnimi nylon vrvmi, jekleno žico za spuščanje ponesrečenca v dolino, posebnimi sedeži. »Mariner« napravo in za pozimi s čolni, ki se izredno dobro obnesejo pri reševanju ponesrečenih smučarjev (Vel. planina). S to nazadnje omenjeno pripravo smo samo v lanske zimski sezoni popeljali do žičnice nekaj nad 30 ponesrečenih smučarjev. Pozimi imamo na Veliki planini ob svoji radiooddajni postaji organizirano dežurno službo GRS in tako smo vsak trenutek povezani z dolino, ki nam v najtežjih primerih takoj pomaga. Radijsko zveza nam je eden najboljših pripomočkov v nesrečah. Celo helikopter nam sedaj že lahko priskoči na pomoč. Prvo vajo z njim smo že imeli na Kamniškem sedlu; pilot bo moral zaradi pristajanja biti dober poznavalec naših hribov. Preizkušnji pristajanja tostran Kamniškega sedla sta prisostvovala v helikopterju tovariš Kemperle Pavle, načelnik postaje GRS iz Kamnika, na Sedlu pa tovariš Grlic. Škoda, da je močan veter oviral prvo vajo.«

— »Kako je prizadevnostjo in predanostjo članstva?«

— »Pri tem vprašanju ne morem delati izjem. Najpredanejši naši pla-

ninci in alpinisti, ki so seveda dovolj izvežbani, so vsi najprizadenejši reševalci, prvenstvena zasluga tov. Kemperla ob sodelovanju in podpori vseh članov ter razumevanju občinskih in drugih forumov, ki jim je na skrbj gorsko reševanje, pa je, da smo pri svoji dejavnosti tako modernizirani in sodobno opremljeni.«

— »In podmladek v tej humani organizaciji?«

— »Izredno veliko imamo zimskih in letnih plezalnih in reševalnih vaj ter tečajev iz prve pomoči, ki se jih redno udeležujemo stari in mladi. Starejši imamo čut za to zvrst humane akcije v svojem srcu, izkušnje pa prenašamo na mlajše reševalce. Najboljši mladi alpinisti so pristopili h GRS. Med njimi so poznani domačini Franci Galjot (Jurmanov) in izkušenejši Škarja, Humar in vrsta drugih. Starejši se že umikamo, ne moremo vsega napora reševanja in kot vidimo, imamo že pripravljen mlad kader. GRS mora biti izredno dobro pripravljena in osvežena z novimi silami, najbolje pa bi bilo, da bi ji ne bilo nikdar stopiti v akcijo, se pravi, da bi ne bilo nesreč v gorah.

— »Je delo pri GRS moč še izboljšati?«

— »Vajam in tečajem iz prve pomoči bi morali nekateri mlajši posvetiti še več pozornosti.«

— »Katera so bila po vaši presoji najtežja reševanja?«

7. avgust — planšarski praznik na Veliki planini

Turistično društvo Kamniška Bistrica je skupno z veliko in maloplaninskimi planšarji priredilo prvič lansko leto praznovanje planšarskega praznika na Veliki planini. Praznovanje se je zavleklo kar na dve nedelji, ker je prvo nedeljo nagajalo vreme in so prireditve ponovili. Lep, pozno poletni dan je to nedeljo privabil na Veliko planino toliko obiskovalcev, da jih žičnica ni mogla vseh prepeljati in so zato mnogi ostali v dolini in le z zavistjo gledali srečneže v nabito polnih kabinah, ki so jih peljale navzgor. Po približnih ocenitvah si je prireditev ogledalo cca pet tisoč ljudi. Navdušeni nad uspeho izvedenim zabavnim programom, lepim naravnim ambientom, ki si ga v planinah lahko le želimo, so zahtevali, da bi bila prireditev tudi prihodnje leto in bi postala tradicionalna.

Obogateni z izkušnjami in ohrabljeni z laskavimi pohvalami lanskoletnih obiskovalcev so letos že zgodaj pričeli pripravljati program za planšarski praznik, ki bo 7. avgusta s pričetkom ob 11. uri. Obiskovalce bo vozila na Veliko planino žičnica že v soboto in v nedeljo od 5. ure naprej.

Program letošnjega praznovanja bo obsegal:

— dogon živine na Veliko planino, ki jo bodo prignali planšarji v tradicionalnih velikoplaninskih nošah: plaščih, pletenih iz lipovega lubja, velikih črnih klobukih in v lesenih coklah. Po dogonu živine bodo planšarji pokazali nekatere svatbene običaje,

— »Vsako reševanje je težko, saj mora biti ob kakršnemkoli letnem času in vremenu, podnevi ali ponoči. Najtežja reševanja smo imeli po mojem mnenju, ko je pred leti obležal v stenah Turške gore planinec z zlomljeno hrbtenico. Preko Okrešlja smo ga ponoči spravili s celjsko ekipo GRS v celjsko bolnišnico, kjer je v nekaj dneh podlegel poškodbam. Tako je bilo tudi z Gombačem, ki se je ponesrečil v Jurjevku pod Malimi vrati pod Koroškem sedlu, in Jazbinškovo, ponesrečeno v grapi pri Velikih podih med Vel. in Malim Grintovcem.«

— »Kaj pravite k staremu reku: Gora ni nora...?«

— »Planinec naj čuva samega sebe, naj ga ne premami lepa planinska flora, zaradi katere je bilo že toliko smrtnih nesreč, naj se drži starih planinskih navad, da reševalci vemo, kje je. Pri planinarstvu naj bo vedno preudaren in tovariški. Tu še posebno velja povedati, da mora imeti planinec do planin tak odnos kot človek do vse druge narave. Le tako bo užival ter se poln zdravja, telesno in duševno okrepljen vrnil v dolino. Velja naj bi nekdanji napis na steni Zoisove koče, ki ga je zapisal pokojni planinec, železničar iz Ljubljane, tov. Knaflič: »Dobrodošel sin planin, ki prihajaš iz dolin, tu se v koči okrepčaj in srečno vrni se nazaj!«

Razgovor z Erjavškom bi pod zamgljeno Skuto, Struco in Grintovcem lahko potekal do večera. Veliko zanimivega še ve povedati o naših gorah in ljudeh, ki jih je spoznaval med hojo po markiranih pa tudi gamsovih stezah prav do očaka Kamniških gora Grintovca.

-na

ki jih lahko zasledimo le še na ohceti v predgorju Kamniških Alp:

— spored bo poživiljala folklorna skupina pri našem turističnem društvu, ki bo zaplesala vrsto starih, priljubljenih plesov;

— alpski predeli so znani po obilni divjačini, ki vedno znova privablja lovca v gore, pa ne samo tistega, ki zna tudi čuvati in skrbeti zanjo, pač pa tudi onega drugega »divjega«, ki jo zna le pobijati. Zato bodo člani lovske družine Stahovica s svojo že znano hudomušno besedo pripovedovali o veselih, dostikrat pa tudi dramatičnih lovskih pripetljajih in srečanjih z divjimi lovci.

Ob koncu bodo lovci v šaljivi licitaciji prodali uplenjenega gamsa. Za lahke noge pa bo skrbel Lojze Slak s svojim priljubljenim ansamblom.

Za pijačo in jedačo bo preskrbljeno, prav tako pa bodo planšarji nudili tudi jedila, ki jih le oni znajo pripraviti.

Turistično društvo in planšarji vas vabimo na naš velikoplaninski praznik in vam vnaprej zagotavljamo, da vam obiska ne bo žal. Fr.

»Kamniški občan« glasilo SZDL občine Kamnik.

Urejuje uredniški odbor. — Glavni urednik Vinko Dobnikar, lektor Marija Gržinčič, tehnični urednik Avgust Novak. — Izhaja enkrat mesečno. — Uredništvo in uprava na Delavski univerzi Kamnik, Fužine 10. — Tiska tiskarna »Kočeviski tisk« v Kočevju.

Partizansko srečanje na Rakitovcu

Za Dan borca letos so se nekdanji borci spet srečali, tokrat na osrednji slavnosti na Rakitovcu. Srečanje je bilo združeno z razvitjem prapora krajevne organizacije ZB NOV Rakitovec — Pšajnovca.

Že v zgodnjih jutranjih urah so se na Boltetovem dvorišču začeli zbirati borci, prišli so godbeniki iz Mengša, pevski zbor Lira iz Kamnika in folklorna skupina iz Duplice. Po dvoriščih se je kmalu nabralo vse polno avtomobilov, ki so po novo urejeni cesti prispeli preko Smartnega, Pšajnovice prav do slavnostnega prostora.

Ko je predsednik krajevne organizacije ZB NOV pozdravil zbrano množico, je najprej predsednik občinskega odbora ZB NOV Lovro Hribar obudil spomin na tiste težke dni pred četrt stoletja, na dni, ko so leta 1944 goreli domovi v Rakitovcu, ko je v hribu nad vasjo v enem dnevu padlo 33 borcev...

Presunljivo je zadel partizanska pesem, ubrani glasovi kamniške Lire so zaplavali preko partizanskih domov, daleč tja proti Zlate mu polju, Moravčam...

Po razvitju prapora in končani slovesnosti so se udeleženci prosla-

ve podali na hrib nad vasjo, kjer stoji lep spomenik v spomin na tisti usodni 23. marec 1944. leta. 33 borcev je takrat na tem hribu poslednjič jurišalo na sovražnika in ga prisililo k umiku. Udeleženci te borbe so ob spomeniku obudili spomine; z enominutnim molkom so navzoči počastili spomin padlih, ki počivajo na tem kraju, od koder sega razgled daleč proti jugu, preko Ljubljanskega polja, na vzhodu pa proti Moravški dolini. Prapori borcev so se trikrat sklonili nad grobnico. Slišati je bilo le tiho šelestenje borov in smrek, veter z Menine planine je prinašal pozdrave nekdanjim prijateljem, borcem.

V pozno popoldne je še tekla beseda med nekdanjimi borci. Toliko je spominov na te kraje in ljudi in njihovo tovarištvo! Na gozdove okrog Šipka je začel legati mrak. Na Rakitovcu pa je bilo še vedno vse živo. Partizanska pesem je odmevala pozno v noč...

F. S.

Ob spomeniku 33 neznanim junakom: prapori borcev iz Kamnika, Nevelj, Zlatega Polja, Srednje vasi, Tuhinje so se skupno z razvitim praporom ZBNOV Rakitovec poklonili njihovemu spominu.

Slavnost na Kokrškem sedlu Povečana Zoisova koča

V navzočnosti zastopnikov planinske zveze, sosednih planinskih društev in kakih 150 planincev so v nedeljo, 17. julija, dopoldne kamniški planinci slovesno izročili svojemu namenu povečano in prenovljeno postojanko na Kokrškem sedlu. Zdaj bo nudila prijetno zavetišče in toplo domačnost vsem številnim planincem, saj danes samo še v visokogorskih postojankah lahko govorimo o pravem planinstvu. Koča, ki je bila zgrajena leta 1897 v velikosti 10 x 7 m, je po osvoboditvi 1945. prešla v upravljanje PD Kamnik. Ceprav so kamniški planinci kočo v naslednjih letih popravili, prizidali kuhinjo in povečali jedilnico ter število ležišč, je po zgraditvi žičnice na Krvavec postala mnogo pretesna.

Snežni plazovi so v obeh naslednjih zimah podrli po en nosilec žične vrvi, zato se je gradnja zavlekla. Kljub gradnji pa je koča sprejemala planince. Lani jih je bilo že 4.800. Na projektu, ki sta ga izdelala ing. Uroš Domicelj in ing. Jelka Benedik, so jedilnico povečali od 27 na 65 m², število postelj v sobah od 25 na 45, na skupnem ležišču pa od 20 na 26.

V imenu upravnega odbora je odbornik Stefan Repanšek izrekel besede zahvale in priznanja vsem, ki so pomagali pri gradnji in omogočili njeno izvršitev.

Prisrčno planinsko srečanje na Kokrškem sedlu je izvenelo v željo, naj bi vsi obiskovalci cenili vloženo delo in čuvali planinsko zavetišče

pred razbijači in skrunilci naših planin.

Planinsko društvo Kamnik zasluži ob tem lepem uspehu toplo priznanje!

Rimska hiša na Trojanah

V začetku meseca junija je ekipa kamniškega muzeja izvedla zaščitna arheološka izkopavanja na Trojanah. Na lepi, prisojni planoti, s čudovitim razgledom, si je pred več kot 1500 leti postavil hišo neznan Rimljan, prebivalec Atransa (Trojane). O njegovem življenju nam danes pripoveduje le še temelji njegove hiše in predmeti, ki jih je do danes pokrivala zemlja.

Hiša (7 x 12 cm) je bila razdeljena v več prostorov, ogrevanih s toplim zrakom, ki je bil speljan pod pod in v stene iz ogrevalne naprave — hipokavsta. Med razvalinami hiše so ležali kosi tubulov — votlakov, iz katerih so bile zgrajene stene, da je po njih lahko krožil topel zrak; kosi tegul — strešne opeke in kosi imbreksov — žlebakov.

Iz ohranjenih fregmentov keramike je razvidno, da je imel v svojem gospodinjstvu veliko lepe posode: amfore, skodele, rdeče, lepo ornamentirane skodele — terra sigillata, glazirane posode, štirioglate steklenice. Ponoči so mu hišo osvetljevali plamenčki oljenk. Med najdenimi predmeti je bila tudi bronasta okrasna igla in dve koščeni šivanki. Za kronološko točnejšo opredelitev pa so najbolj pomembni bronasti novci iz časa Konstancija (sreda 4. stol.).

Že antični avtorji poročajo o carinski postojanki Atrans. Najdbe se pojavljajo skozi vsa stoletja, vendar razen Schmidovih izkopavanj, o katerih zapiski niso ohranjeni, na Trojanah še ni bilo sistematičnih arheoloških izkopavanj. Izkopani napisni kamni, grobovi, sedaj hiša, podatki antičnih avtorjev in imena: Podzid, Cesta, Groblje, Razdrto, Prezid, v Zideh itd. so kazipotni za bodoče delo na Trojanah.

M. Z.

Nejevolja nedeljskih turistov in planincev

V nedeljo, 10. julija, je bilo ob spodnji in gornji postaji žičnice veliko nejevolje. Tega popoldneva »se je skujala žičnica«; gondole so pripeljale v red, potem pa ni šlo nikamor več. Okvara je bila malenkostna. Pravijo, da samo neka drobna žica ni imela prave zveze in da do nesreče nikakor ni moglo priti. Samo gondoli na postajah sta ostali neubogljivi in negibni.

Več sto ljudi je čakalo na prevoz in se jezilo na sprevodnike, kot da so oni krivi. Izrečenih je bilo veliko ostrih, pikrih in celo žaljivih besedi.

Podjetje »Ljubljana transport« je po radiu pozvalo strokovnjaka, naj se zgleda pri žičnici, a zaman.

Pozno zvečer so se uvrščali turisti v kolono po strmi planinski stezi in slabe volje odhajali v dolino. Mlajši so pomagali starejšim, matere otrokom; med njimi si lahko opazil tudi mater z letom in nekaj mesecev starim otrokom v naročju. Steza je bila neprimerna za neizkušene turiste in planince, kamene se je prožilo.

Med drugimi ostrimi pripombami je bilo slišati tudi več bronamer-nih in vzpodbudnih besedi, kot so: »Ob žičnici naj bo vedno odgovorni strokovnjak!« Dalje: »Ali ne bi mogli z gornje postaje sporočiti na Zeleni rob, da žičnica ne obratuje in naj se turisti podajo peš po zložnejši poti čez Malo planino in mimo Primoža v dolino? Zaradi varnosti naj napravijo med obema postajama varnejšo in zaščiteno stezo, ker je sedaj primerna le za izkusnejše planince!« Eno izmed ostrih pripomb pa so dale skupine izletnikov, ki so prišli od daleč: »Na tak izlet pa ne zlepa...!«

Kritiko o delovanju žičnice pričočamo dobronamerno z željo, da bi malenkostna napaka v bodoče ne povzročila tolikšnega zastoja in zaradi tega toliko nepotrebne hude krvi.

-na-

Planine spet zahtevale žrtev

1. nedeljo, 26. junija, je severna stena Stajerske Rinke zahtevala dve žrtvi. 21-letni Cene Grčar iz Kamnika in 23-letni Drago Geršak iz Krškega sta tega dne ob 15.35 izpod vrha Stajerske Rinke omahnila v globino 550 m. S skale je zdrsnil najprej eden, nato pa za njim še drugi. Dvoje teles se je premetavalo po zraku in obležalo pod steno.

Gorski reševalci in drugi planinci so opazovali grozljiv dogodek z Okrešlja in takoj odhiteli do ponesrečenih, ju do večera prenesli do podnožja stene in zavarovali, ker nadaljnje reševanje ni bilo mogoče. Še z drugimi gorskimi reševalci in pripadniki UNZ iz Celja so naslednje jutro nadaljevali z reševanjem.

Planinca Grčar in Geršak sta z Okrešlja odšla na plezalno turo v nedeljo ob sedmih zjutraj in plezala

v smeri Modic-Režek, ki jo štejejo v peto plezalno stopnjo. Ob času nesreče sta bila v navezi 60 m narazen, prvi od njiju pa 80 m pod vrhom severne stene Stajerske Rinke.

Težko je ugotoviti, zakaj je prvi v navezi omahnil v globino. Morda slabost. Po osemdesetih metrih padanja je prvi povlekel za seboj še drugega in povezana z najlonsko vrvo sta drug za drugim padala v globino. Vrv se je pretrgala na skali v podnožju.

Oba planinca, čeprav še mlada, sta preplezala dokaj zahtevne vzpone, celo težje, kot je nad Okrešljem. Njun sedanji vzpon, kot menijo gorski reševalci, bi se verjetno ne končal tako tragično, če bi se pri plezanju v steni Rinke temeljiteje zavarovala z vmesnimi klini.

Povečati obisk Menine

Odbor turističnega društva je 30. junija napravil izlet na Menino. Zastopniki društva so v planinskem domu na Smrekovcu s predsednikom PD Gornji grad Ivanom Levarjem izmenjali mnenja o potrebi večje propagande za ta prelepi predel Kamniških planin, kamor se do višine 1.300 metrov lahko povzpnejo z motornimi vozili. V domu na Smrekovcu vodi postrežbo oskrbnica Anj sušnik, ki je bila dosedaj tri leta na Kokrškem sedlu.

»Opustimo vse, kar zavira proizvodnjo«

NEKAJ UGOTOVITEV IZ RAZGOVORA O DRUŽBENO-EKONOMSKEM IZOBRAŽEVANJU, KI SO SE GA POLEG PREDSTAVNIKOV DELOVNIH ORGANIZACIJ UDELEŽILI TUDI STROKOVNI SODELAVEC ZVEZE DELAVSKIH UNIVERZ SLOVENIJE PROF. TOV. VALENTINČIČ, SEKRETAR OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS TOV. STEH IN PREDSEDNIK Ob. SS TOV. KIRBUS.

V prejšnji številki našega glasila smo pisali o splošnih načelih družbeno-ekonomskega izobraževanja, danes pa bi vas radi seznanili z nekaterimi ugotovitvami, do katerih je pripeljala razprava na dosedanjih seminarjih.

Ob prizadevanju DU, predavateljev in delovnih organizacij, da bi izdelali program, ki bi bil prilagojen potrebam, je ta deloma uspel. V dosedanjem programu je še preveč predavanj s splošno tematiko, tako da se slušatelji težje vključujejo v razpravo. Zato bo za jesenski cikel seminarjev DU skupaj s predavatelji na pobudo slušateljev na dosedanjih seminarjih dopolnila program s problematiko, ki je na dnevnih redih zasedanj delavskih svetov. To bo sicer težavna naloga, vendar bomo ob pomoči delovnih organizacij in prizadevnosti naših strokovnih sodelavcev tudi to uredili. Tako bo dosežen cilj, ki ga želimo doseči s posameznimi seminarji. Nadalje je bilo predlagano, naj se delovne organizacije, ki sicer organizirajo seminarje znotraj svoje kolektive, poslužujejo tudi oblike izobraževanja na skupnih seminarjih, ki zagotavljajo zamenjavo izkušnje, medsebojna spoznavanja in, kar je še pomembnejše, izognili se bomo zaprtosti v kolektivih, kar ni v korist niti članom delavskih svetov niti splošnim načelom izobraževanja. Večina udeležencev meni, da so specifični seminarji znotraj posamezne delovne organizacije koristni in potrebni, vendar dajejo prednost seminarjem, katerih udeleženci so iz vseh večjih delovnih organizacij. Seveda pa je povsod zelo važna izobrazbena struktura udeležencev. Na obeh dosedanjih seminarjih so udeleženci postavili vprašanje priprave gradiva za zasedanje delavskega sveta in odgovornosti posameznih služb, ki to gradivo pripravljajo. V praksi je

pač tako, da posamezne službe ali sektorji pripravljajo več dni, tednov ali mesecev, kar ustreza zahtevnosti problematike, ki jo obravnava. Člani DS pa dobijo material v najboljšem primeru le nekaj dni pred zasedanjem. Pridružujemo se mnenju udeležencev, predsednikov delavskih svetov, ki pravijo, da je to gradivo nemogoče proučiti v tako

Vsako leto zapuša osnovnošolske klopi nov rod mladih, ki s svetlimi upi ter z večjimi in manjšimi željami stopa čez šolski prag bodočnosti naproti. Mnogi med njimi res uresničijo svoje mladostne sanje, žal pa je veliko tudi takih, ki jim je življenjska pot vsakodnevni napor, ker niso dosegli tega, kar so želeli.

Želje in možnosti, to je tisto očemer razmišlja naš mladostnik, ko se pripravlja za resnični vstop v življenje, ko odloča o svojem poklicnem delu, ki mu bo prineslo zadovoljstvo in uspeh ali pa nezadovoljstvo in razočaranje. Vsakdo bo moral posledice nepravilno izbranega poklica nositi sam. Sam in žal tolikokrat še sorodniki, prijatelji, znanci in družba kot celota. Prav iz tega razloga nam ne sme biti vseeno, kakšne so želje teh mladostnikov in kakšne so možnosti za njih realizacijo. Enako ne smemo stati ob strani, če vidimo da je naš kandidat zapustil šolsko klop nepripravljen, če je svoje sposobnosti precenjeval ali podcenjeval in si in če zaradi omejenih možnosti svopostavil previsoke ali prenizke cilje jih želja sploh ne bo mogel uresničiti. To so stvari, o katerih ne bi smeli razmišljati le posamezniki, pač pa bi morale vse nas siliti k zadovoljivi rešitvi.

Konec šolskega leta na gimnaziji

Na kamniški gimnaziji je bilo ob koncu šolskega leta vpisanih 190 dijakov. Od tega jih je uspešno dovršilo razred 146 ali skoro 77%. Popravni izpit bo v septembru opravljalo 31 dijakov, 13 pa jih bo ponavljalo razred. Med šolskim letom je iz zavoda izstopilo 11 dijakov, vpisal pa se je eden. Na gimnaziji je bilo 10 odličnih dijakov (poleg maturantov, ki smo jih omenili že prej, še: v prvem razredu Marlenka Jamšek, Jožica Miklavčič in Olga Juteršek, v tretjem pa Milica Oblak), 37 prav dobrih, 74 dobrih in 25 zadostnih.

Zaključni izpit je od 14. do 19. junija opravljalo 35 kandidatov, 12 dijakov in 23 dijakinj. Z odlokom republiškega sekretariata za kulturo in prosveto so bili letos direktorji šol predsedniki komisij pri zaključnih izpiti, povsod pa so prisostvovali pedagoški svetovalci rep. zavoda za prosveto pedagoško službo. V Kamniku je bil prof. Veber. Z odličnim uspehom je opravilo zaključni izpit 8 kandidatov, s prav dobrim 6, z dobrim 10 in z zadostnim 7, štirje pa bodo oprav-

ljali popravne izpite v jesenskem roku. Zelo dobre uspehe so tudi letos dosegli kandidati iz domžalske občine, saj so vsi opravili zaključni izpit.

Na zaključni svečanosti, kj je bila 26. junija v avli gimnazije, so dijaki izvajili kratek program. Pevski zbor je vodil pevovodja Srdjan Ribarevič, recitacije pa je pripravila prof. Tina Romšakova.

Zaključno poročilo o delu in uspehih zavoda v preteklem letu je podala predsednica šolskega odbora gimnazije prof. Magdalena Petelin in razdelila nagrade. Knjižne nagrade so dobili vsi odlični dijaki in pa dijaki, ki so požrtvovalno sodelovali pri delu v knjižnici in na šolskih proslavah: Danica Lavrinec, Alenka Polak in Marija Albreht.

Za preizkusni izpit znanja iz slovenskega jezika ter matematike se je prijavilo 54 kandidatov, ki so bili povečini uspešni, nekaj pa jih je moral izpitni odbor odkloniti.

V jesenskem roku bo gimnazija Kamnik lahko sprejela še 40 učencev v prvi razred.

kratkem času in glasovati za tako ali drugačno odločitev. Na ta način je zadoščeno le formalnosti. Kaj pa posledice takih odločitev? Če je posamezna služba gradivo dobro pripravila in vnaprej zagotovila uspeh posamezne akcije, se uspeh ponavadi pripiše službi in posameznikom, ki so gradivo pripravili. V nasprotnem primeru, ko ni bilo vse dobro pripravljeno in tudi člani delavskega sveta niso odkrili pomanjkljivosti, pa ponavadi v polni meri meri nosi vso odgovornost delavski svet. Kaj ni to res formalnost in izrabljanje samoupravnih organov? Ali ni sedaj čas, ko se delovne organizacije borijo za večje in boljše rezultate, da opustimo vse, kar zavira naš hitrejši razvoj?

»Saj to ni nič novega,« bi dejali, »to je stara praksa.« Pa ni tako. V nekaterih delovnih organizacijah so že postavili razmejitve odgovornosti - ponekod se na to šele pripravljajo, kar bo v nadalje boljše mobiliziralo člane delavskih svetov pri reševanju določene problematike in utrdilo metode dela DS.

Iz razprave udeležencev na seminarjih je zaključiti, da je nujno potrebno še več družbeno-ekonomskega izobraževanja, kajti čim več bomo videli in znali, tem bolje bomo gospodarili, saj iz prakse vemo, da nam je glas člana delavskega sveta silno dragocen.

Če je temu tako, naj o tem še več spregovorijo samoupravni organi sami. Bo-

Težave mladih pri poklicni izbiri

Prav te stvari so tudi moto vsemu temu sestavku — prikazati na eni strani želje učencev, na drugi strani pa realne možnosti za vključitev.

Na območju občine Kamnik bo v tekočem letu zaključilo šolanje 448 učencev, od tega polovica deklet in polovica fantov. Vsa ta dekleta in fantje so že v šoli slišali o tem, da se bodo morali v tem šolskem letu odločiti za svoje bodoče delo in s tem bolj ali manj srečno prihodnost. Velikokrat so jim o tem govorili predavatelji, še večkrat starši in nemalekaj tudi mi, predstavniki poklicne posvetovalnice, žal pa so zvedeli tudi to, da primanjkuje učnih mest za dekleta, da šole druge stopnje ne sprejmejo vseh kandidatov in da je tudi delovno mesto za 15 let starega dobiti že prava redkost. Ne čudimo se torej, če je naš mladostnik zbežan, če ne ve, ali je sploh smiselno, da se za določen poklic že opredeli ali pa bi bilo bolj pametno samo čakati, kje se bo pokazala še kakšna vrzel, kamor se bo lahko tudi on vključil.

Vsi se trudimo, da bi tem mladostnikom pomagali, vendar nam to vedno ne uspe. So pač subjektivne in tudi velike objektivne težave, zaradi zmede, ki jo je v veliki meri povzročila gospodarska reforma v svoji začetni fazi.

Težave povzroča že število učencev z nedokončano osemletko (med njimi je nekaj takih, ki obiskujejo šolo 9. oz. 10. leto). Če ne upoštevamo tistih, ki ne bodo uspešno zaključili 8. razreda, je ostalih 43,1%, od tega v 7. razredu 24,1%, v 6. razredu 15,4% in v 5. ter 4. razredu 3,6%. Vsem tem je pot za pridobitev kateregakoli poklica širokega profila zaprta, razen za fante iz 7. razreda, ki se izjemoma zaradi nezainteresiranosti učencev osmih razredov lahko vključijo v nekatere gradbene poklice, in s 6. razredom v nekatere poklice terciarnih dejavnosti (dimnikar, čevljar). Sicer so postavljeni pred alternativo: ali nadaljevati šolanje v osnovni šoli ali pa si poiskati zaposlitev, toda delovne organizacije se mladostnikov do 18. leta starosti branijo iz najrazličnejših razlogov (nočno delo, fizično naporno delo, delo pri strojih ipd.). Se poseben problem predstavlja zaposlitev deklet, katerim je odprta pot le za gospodinjinske pomočnice.

Po anketi o poklicnih odločitvah, ki jo je zvedla poklicna posvetovalnica v mesecu maju 1966 med tisto mladino, ki zaključuje osnovno šolanje, se je namreč kar 22% vseh odločilo za zaposlitev. Ker največ teh učencev zaključuje šolanje v nižjih razredih osemletke in izhaja pre-

težno iz družin s številnimi otroki in iz socialno neurejenih družin, bo prav gotovo zaposlitev le-teh problem številka ena, ki ga bomo mogli rešiti le v sodelovanju in s prizadevanjem vseh gospodarskih in družbeno političnih organizacij v naši komunici.

Primerjava prostih mest za uk z željami učencev nam pokaže naslednje: 9 deklet se želi izučiti za poklic šivilje, mesto pa je samo eno. Tudi trgovina je za dekleta zelo privlačna, vendar rabi trgovsko podjetje le tri moške vajence, dekleta pa se bodo morala vključiti v poklicno šolo v Ljubljani.

Pri fantih je situacija nekoliko drugačna. Največ se jih je odločilo za elektro stroko in avtomehaniko, učna mesta v drugih strokah pa ostajajo nezasedena.

Odločitve učencev, ki so se odločili za šole druge stopnje, so dokaj v skladu s kapacitetami strokovnih in poklicnih šol. Le tisti učenci, ki so se odločili za poklice: živinorejsko-veterinarski tehnik, tehnik oblikovalec, farmacevtski tehnik, zobotehnik, vzgojitelj in otroška negovalka, na ustrezne šole ne bodo vsi sprejeti, ker so kapacitete šol premajhne.

Pravilno poklicno prosvetljevanje in formiranje v času šolanja pa bi uskladilo učenčeve želje z gospodarskimi potrebami in tako preprečilo, da ne bi primanjkovalo določenih strokovnjakov, drugih pa ostajalo. Iz navedenega moremo povzeti naslednje misli:

1. da se bo veliko število učencev vključilo v šole z večjimi kapacitetami ne glede na želje in sposobnosti in da bodo tako ali poklic popolnoma zgrešili ali pa ne bodo s svojimi sposobnostmi kos predmetnikom ter se bodo čez leto dni ali že prej vračali z željo po zaposlitvi ali vključitvi v uk.

2. da bo glede na kapacitete šol nastopila hiperprodukcija kadrov posameznih poklicev, ki po končanem šolanju ne bodo dobili ustreznih mest za zaposlitev,

3. da bo brez dvoma v najkrajšem času približno 90 mladih ljudi želelo zaposlitev in da bomo morali hitro ukrepati, če ne želimo producirati družbeno problematičnih posameznikov, za katere prevzajatev že sedaj prispeva družba težke milijone. Vse te in še vrsta drugih stvari mora siliti nas, kot predstavniki družbe v to, da pričemo resno premišljevat o navedenih dejstvih in po svojih močeh prispevati k sanaciji le-teh, saj bomo tudi mi tisti, ki bomo vsakodnevno nosili posledice materialne in moralne narave.

Marija Šimenc
Zavod za zaposlovanje

Drobna kronika

V Ljubljani sta umrli Olga m. Krizostoma Fajdiga, profesorica matematike, in 4. junija Josip Abramič, višji bančni uslužbenec v pokoju, ki je bil dolgo vrsto let uslužbenec v kamniških denarnih zavodih.

Najstarejši Kamničani nas zapuščajo: Justina Aparnik, vdova po fotografu, je umrla v starosti 96 let 21. junija, eden najstarejših meščanov, Franc Cvetko, upokojeni poštni uslužbenec in še skoro prav do smrti član delovnega kolektiva rešilne postaje v Kamniku, pa 1. julija v starosti 98 let. Nad 60 let je bil aktiven član gasilskih društev v Celovcu, Celju in Kamniku, kjer je služboval. V imenu gasilske organizacije se je ob odprtem grobu od umrlega poslovil načelnik Jože Berlec.

Na gimnazijskih športnih igrah, ki so bile 5. junijav Novi Gorici ob sodelovanju športnikov vseh slovenskih gimnazij, je v ženski košarki gimnazija Kamnik osvojila tretje mesto za Mariborom in Ljubljano.

Kamniške ulice so v začetku junija obdelali s prašnim oljem. Žal so hude zaporedne plove takoj izprale cestišča in delo je bilo brez haska.

Pri kanalizacijskih delih na Zapriškem polju so na Ljubljanski cesti na dveh mestih, pred hišo št. 11 in pred gasilskim domom na Duplici, prebili asfaltno cestišče. Za nekaj dni so morali promet preusmeriti na Podgorsko cesto. Delo pri kanalizaciji novih gradbenih okolišev lepo napreduje.

V Mostah so izkopal nov razbremenilni kanal za odtok vode, ki se v deževni dobi razlije iz struge Pšate. Razbremenilnik v dolžini 2 km od Komende do Suhadol prečka 6 mostov. S tem bodo Moste rešene poplav pa tudi nova asfaltna cesta proti Brniku ne bo več ogrožena. Dela opravlja vodna skupnost Ljubljana-Sava.

«Delikatosa» so prenovili in okusno uredili za poletno sezono. Povečali so tudi število mizic na verandi in uredili sanitarije.

Pri hiši št. 12 v Maistrovi ulici, v kateri je vinska klet Vipava, so obnovili pročelje in vhod. S kamnitega gotskega portala so odstranili belež, tako da je lepota kamna prišla do veljave. To bi morali napraviti tudi pri drugih poslopih v starem delu mesta.

Na Rodici so 9. junija odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši organizatorja pevske kulture v Clevelandu, Antona Šublja ob sodelovanju pevskega zbora Glasbene matice iz Clevelanda. Slavnosti so se udeležili tudi zastopniki podružnice Izseljenske matice iz Kamnika.

13. julija so imeli šoferji svoj praznik, a 16. julija so priredili manjšo parado vozil po mestu Kamniku.

POPRAVEK

Tiskarski škrat je v »Občanu« št. 3 napravil neljube pomote.

a) V članku »Konec samovolje...« na prvi strani, v drugem odstavku tretjega stolpca se mora stavek glasiti takole: To problematiko je sprožil odbornik Božo Matičič in to ne brez razloga. Torej je po pomoti izpuščena besedica »ne«.

b) Članek »Strelsko prvenstvo tekstilcev v Kranju« ima pravi naslov »Strelsko prvenstvo tekstilcev v Kamniku«.

Kamniški modelarji na slovenskem prvenstvu jadralnih letal

V nedeljo, 19. junija, je bilo v Ljubljani slovensko prvenstvo jadralnih modelov kategorije A-2. Kamniški modelarji so se udeležili vseh prvenstev od leta 1958.

Na letošnjem prvenstvu je sodelovalo precej manj modelarjev kot prejšnja leta. Reforma tudi temu področju ni prizanesla. Gradivo, ki je skoraj v celoti iz uvoza, je le težko nabaviti. Kamniško tek. skupino so tokrat predstavljali modelarji Miha Kač, Lojze Brlec in Matevž Krumpetar. Po določili prireditelja so mogli tekmovali v konkurenci le trije modeli za posamezni klub. To je bilo za manjše klube zelo ugodno, saj je bilo le tako mogoče primerjati kvaliteto posameznih klubov ne glede na njihovo številčno moč.

Videli smo še modelarje iz Ptuja, PPVS Ljubljana, AK Kranja, Modelarske šole iz Kranja, Modelarske šole iz Celja, AK Maribora, Radovljice, Nove Gorice, Novega mesta, Sežane in B skupino iz Kranja.

Jadralni modeli A-2 so izdelani po določilih FAI (Federation Aeronautique Internationale). Pojavili so se modeli enakih letalnih površin in zelo različnih sposobnosti. Tudi kvaliteta izdelave modelov je bila povprečno dobra.

Vsak model opravi pet poletov. Pri tem lahko doseže največ 900 točk. Na letošnjem prvenstvu se ni nikomur posrečilo zbrati toliko točk. Najboljši tekmovalc je zbral le 831 točk. Če primerjamo letošnje prvenstvo s prejšnjimi, je to osvojenih točkah slabše. Vzrok za slabši uspeh moramo iskati v težjih delovnih pogojih, termično zelo muhastem vremenu in ne nazadnje tudi nepopolnem poznavanju cerdinamike. Zanimivo je, da na vrhu lestvice ni

smo opazili naših najboljših znanih modelarjev ing. Trpina, Kocjančiča, Benedika, Šofejčiča in drugih. Pojavila so se popolnoma nova imena mlajših modelarjev. Veterani so se zvrstili šele od sedmega mesta naprej.

Med Kamničani se je najbolje uvrstil Matevž Krumpetar, ki je zbral v petih poletih 537 točk in osvojil

izgubil precej časa. Kljub temu mu je še uspelo zbrati 353 točk in osvojiti 31. mesto. Za spomin na letošnje prvenstvo je ponesel domov trske modela, ki mu je v prejšnjih letih priboril lovoričke.

Kot tretji Kamničan je zbral Lojze Brlec 223 točk in s tem osvojil 39. mesto. Prizadevnemu Brlecu privoščimo drugič več sreče.

Skupina Kamniških modelarjev na prvenstvu v Ljubljani. Foto D. Štefula

v poedinem plasmaju 18. mesto. Uvrstil se je pred veterana Kocjančiča, ki je bil na 19. mestu.

Miha Kač, dvakratni republiški prvak, je imel tokrat preveč smole. Oba tekmovalna modela sta se mu razbila. Moral je hitro popravljati, da je enega še usposobil za polet in tako nadaljeval. Pri tem pa je

Med trinajstimi skupinami letošnjega prvenstva se je uvrstila tekmovalna trojka Kamnika na sedmo mesto in zbrala 1113 točk. Zaradi pogojev smo s tem dosežkom popolnoma zadovoljni. Saj so se uvrstili za nami celo modelarji modelarske šole iz Kranja, ki je vse leto redno delala.

Upajmo, da kljub slabim perspektivam delo ne bo popolnoma zamrlo.

Jože Juvančič

Razstava slamninarske obrti

Na Bledu, ki je te dni poln tujih in domačih gostov, so vabili lepaki na ogled razstave: SLAMNINKARSKA OBRT NA KAMNISKEM.

Razstavo je pripravil Muzej Kamnik v zgornjih prostorih Festivalne dvorane na Bledu. Namen razstave je, da prikaže razvoj nekoč tako žive slamninarske obrti na domžalskem in komniškem območju. Nekako kronološko si na razstavi sledijo eksponati in fotografije od pletenja kit iz domače slame- domačega šivanja slamninkov, vezanja slamninkov in pletenja slamnatih posod in cekarjev do najnovejšega načina proizvodnje pokrival v tovarni UNIVERZAL v Domžalah.

Celotno razstavo, ki bo še izpopolnjena z dokumentacijo o delavskem gibanju, smo prenesli v Domžale, kjer je bila slavnostna otvoritev v počastitev občinskega praznika dne 24. VII. ob 9. uri v dvorani Glasbene šole.

Po razstavi v Domžalah si bomo isto gradivo lahko ogledali tudi v razstavnem prostoru v dvorani nad kavarno v Kamniku, od koder bo lokončno prenešana v kamniški muzej. S pridobivanjem vedno novih izdelkov tovarne UNIVERZAL in Slamninarske zadruge iz Mengša bo to živa muzejska zbirka, ki se bo z leti izpopolnjevala.

M. R.

»TOVARNA CEKARJEV« PRED PRIBLIŽNO 40 LETI

Kamniški nogometaši v tekmovanju za pokal maršala Tita

Kamniški nogometaši so se tudi letos udeležili tega tradicionalnega tekmovanja. V prvi tekmi so v Domžalah premagali tamkajšnje moštvo z 1:0. Po zmagi nad Jaršami je postala zmagovalec kamniška skupina. V nadaljevanju pa so jih premagali v Ljubljani nogometaši Ilirije s 5:2.

-sm-

Dokument naše borbene preteklosti

V Kamniku, v zgornjih prostorih Doma, so 30. junija ob 10. uri dopoldne odprli razstavo fotografij in dokumentov iz NOB in razvoja JLA. Razstavo, ki jo je pripravil republiški odbor ZZB NOV Slovenije ob sodelovanju JLA in je obšla že pol Slovenije, so Kamničani zelo lepo sprejeli. Pred Domom so se postrojili pripadniki predvojaške vzgoje, pionirji iz Nevelj s praporom, dijaki gimnazije s svojimi profesorji, predstavniki organizacij in številno občinstvo. V uvodnem govoru je predsednik občinskega odbora Zveze borcev Kamnik Lado Podbevšek poudaril pomen razstave, gimnazijski pevski zbor pod vodstvom Srdjana Ribareviča je zapel nekaj pesmi, recitirala pa je pionirka Zalka Virjent iz Nevelj. Predstavniki JLA je nato odprl razstavo, ki odraslim budi spomin na minule težke in slavne dni, mladino pa seznanja z našo borbeno preteklostjo. V dvorani so predvajali dokumentarne in umetniške filme iz NOB.

Državno prvenstvo v cestnih hitrostnih dirkah

(Nedelja, 26. junija 1966)

SIJAJNE BORBE IN NOV REKORD KAMNIŠKE PROGE

Tudi letos je bil Kamnik prizorišče II. dirke v cestni hitrostni vožnji za državno prvenstvo. Udeležba je bila odlična, saj so se tekmovanja udeležili vsi naši najboljši dirkači. Tako je bilo preko 10.000 gledalcev priča ogorčenih borb v prav vseh kategorijah. Če k temu dodamo še zares odlično organizacijo prizadevnih članov kamniškega avto-moto društva, lahko mirno trdimo, da je bila to ena najuspešnejših športnih prireditvev v Kamniku, tako v tekmovalnem kot organizacijskem pogledu.

V kategoriji motorjev do 50 ccm (19 tekmovalcev) se je v zadnjem hipu pojavil tudi lanski zmagovalec Janko Štefe, tako da so bili na startu vsi naši najboljši tekmovalci. Po ogorčeni borbi s Kraljem je Štefe ponovil svoj lanski uspeh, potem ko je najnevarnejši tekmeč Bernetič zaostal že v prvem krogu, ker mu stroj ni najbolj deloval. Štefe, Kralj in Smerkolj so osvojili prvo, drugo in četrto mesto.

V razredu do 125 ccm (10 tekmovalcev) si je Bernetič (Slov.) izvojeval prepričljivo zmago pred Konjevičem (Srb.).

V razredu do 150 ccm je nastopilo 8 dirkačev. Zmagovalec je bil Stjepan Rogan na motomoriniju z 89,5 kilometra na uro pred Sanulahpašićem in Nuhićem (BiH).

V najhitrejši kategoriji motorjev do 250 ccm je bilo 14 tekmovalcev. Mariborčan Ivo Lipovnik je vozil skoraj 100 km na uro in postavil novi rekord kamniške proge z 99,7 km/h ter osvojil prvo mesto pred lanskim zmagovalcem Jovico Palikovićem (Hrv.). Tretji je bil Aleš Mrzel, ki je tudi dosegel isti rekordni čas proge kot Lipovnik.

V dirki avtomobilov je spet zmagal stari veteran Milivoje Božić (Srb.). Tekmovalca Hrvatske Gluhak in Taliković sta se pritožila, da je Božić vozil z Zastavo posebne izdelave. Nagrade niso podelili, o sporu pa bo odločila športna komisija AMSJ. Najprivlačnejša borba je bila dir-

Največ dirkačev je tekmovalo v kategoriji 50 ccm. (Zmagovalec Štefe Janko — št. 20)

ka prikolic. Zmagal je ing. Boško Šnajder s sovozačem Roganom z 92,9 km na uro, potem ko sta ves čas vozila skupaj z Norbertom Salobirjem (s sovozačem Lipovnikom). Tretji je bil Aleš Mrzel (sovozač Cimperman). Take borbe zlepa še ni bilo!

Nagrade je prispevalo podjetje »Svit«, ki je bilo pokrovitelj tekmovanja. Organizacija tekme je bila odlična in uživa v tem pogledu AMD Kamnik že zaslužen sloves.

Bili sta tudi dve nesreči. Avtomobilist Bokal je na treningu zdrsel s proge, motorist Pavlič pa se je poškodoval pri padcu. V obeh slučajih gre le za lažje poškodbe.

Ker se kamniško tekmovanje točkuje tudi kot medrepubliško, je ekipa Slovenije osvojila prvo mesto pred ekipo Hrvatske.

Izjave zmagovalcev, Janko Štefe: Nastopil sem z izposojenim motor-

jem, zato sem zmage tem bolj vesel. V JNA so mi omogočili nastope in treninge, zato se moram prav njim zahvaliti za uspeh. Sedaj bom lahko nastopal na vseh ostalih tekmovanjih, ne vem pa še, ali bom vozil v kategoriji motorjev do 50 ali do 125 ccm.

Adrian Bernetič: Pričakoval sem večjo borbo v kategoriji do 125 ccm. Pri mopedih mi je zatajil motor.

Stjepan Rogan: Uspeha nisem pričakoval, saj je bila do sedaj ta ka-

tegorija primat tekmovalcev iz BiH.

Ivo Lipovnik: Ze večkrat sem bil blizu uspeha, vendar mi je vedno manjkalo športne sreče. Komu se bo zdaj posrečilo doseči 100 km na uro!? V kategoriji prikolic so nama odpovedale zavore. Škoda, da se ta kategorija ne točkuje za državno prvenstvo. To vodi k propadu te najzanimivejše tekmovalne discipline.

Podrobne rezultate je občinstvo lahko bralo v obširnih poročilih dnevnega časopisja.

-Sm-

K čestitkam za občinski praznik se pridružuje

Sadna drevesnica in vrtnarija v Kamniku

Se naprej bomo skrbeli, da boste najboljše postreženi v naši trgovini z najrazličnejšo zelenjavo, domačim in južnim sadjem, kvalitetnimi konzervami, sokovi in alkoholnimi pijačami v steklenicah.

Gozdno gospodarstvo Ljubljana — Gozdni obrat Kamnik

čestita vsem občanom ob občinskem prazniku in želi vsem delovnim ljudem veliko uspeha.

Čestitkam ob občinskem prazniku se pridružuje

Obrtno podjetje Sloga Moste

s svojimi kvalitetnimi mizar-skimi, tesarskimi in ščetarskimi izdelki se priporoča vsem cenjenim naročnikom in jim zagotavlja hitre in cenene usluge.

Kamnik v novih fasadah

Mesto Kamnik je kot naselje s srednjeveško urbanistično zasnovo in seznamu najpomembnejših kulturnih spomenikov v SR Sloveniji. Spomeniški režim na območju starega mestnega jedra določa, da se varuje obstoječi gabarit, naklon strešin in kritina, fasadne sheme, še posebej pa stilna obdelava fasad.

Že vrsto let nazaj je opaziti, da so kamniške mestne hiše po večini zanemarjene in kaj slabo vzdrževane. V pogledu urejanja fasad je stanje še zlasti porazno. Prav zato se je skupščina občine Kamnik odločila, da v povezavi z Zavodom za spomeniško varstvo Kranj pristopi k naslednemu preurejanju, obnavljanju in čiščenju fasad. Akcija, ki poteka pod strokovnim nadzorom, se je pričela v Maistrovi ulici, nadaljevala se bo na Titovem trgu in Trgu svobode, končala pa se bo v Kidričevi ulici. V letošnjem letu bo obnovljeno in prepletkano okrog 25 do 30 hiš. Seveda je pri mnogih lastnikih pogoj popravilo oz. asfaltiranje ceste. Današnja glavna magistrala (Kidričeva ulica, Titov trg, Medvedova ulica), je vsekakor ena

najslabših mestnih ulic na Gorenjskem. K čistoči cestišč bi bilo veliko pripomoglo tudi redno pranje ulic, saj takšno stanje ni v ponos mestu, še manj pa komunalnemu podjetju Kamnik.

Lastnike hiš opozarjamo naj ne popravljajo, obnavljajo in belijo hiš samovoljno brez strokovnega vodstva in brez upoštevanja navodila odloka o varovanju kulturnih spomenikov in pokrajin občine Kamnik. S strani Zavoda za spomeniško varstvo je tudi predpisan tip oken za mestne hiše, ki stoje v sklopu starega zaščitenega mestnega jedra (glej sliko!). Okno mora biti dvokrilno z razdelitvijo posameznega krila na tri polja.

To navodilo je potrebno dosledno izvajati, sicer se bo s kršilcem postopalo po členih 56—62 zakona o varstvu kulturnih spomenikov v SR Sloveniji (Ur. list LRS št. 26-236/61).

Vsako spremembo (vgraditev oken, pleskanje oken in vhodnih vrat, slikanje fasad in podobno) je potrebno predhodno prijaviti mestnemu arhitektu Sob Kamnik (II. nadstropje, soba št. 42).

Š. B.

**Za občinski praznik
čestitajo vsem občanom**

**Občinska skupščina
Občinski komite ZK
Občinski odbor SZDL
Občinski sindikalni svet
Združenje borcev NOV
Občinski komite ZMS
in uredniški odbor
Kamniškega občana**

INDUSTRIJA

STOOL
KAMNIK

S svojimi izdelki, kot so pisarniška oprema za sodobno poslovanje, vse vrste sedežnega pohištva, klubske, restavracijske jedilne garniture, gugalniki in kinofotelji, se priporoča cenjenim kupcem.

Vse izdelke lahko kupite v naši maloprodaji.
Ob prazniku čestitamo vsem občanom.

Svilarit
iz Kamnika

specializirano podjetje za proizvodnjo frotirja in kravat vam nudi za opremo doma frotir in brisače različnih vzorcev, velikosti in pestrih barv, kopalne plašče za plažo, za hotele in bolnišnice pa tudi najrazličnejši frotir in brisače z vtakanimi napisi in oznakami hotelov in bolnišnic.

Pridružuje se čestitkam za občinski praznik.

Industrijski kombinat

Svit

Kamnik—Šmarca

Izdeluje kvalitetne polirne in brusilne paste, čistila, specialna lepila, tesnila, politure in sredstva za nego avtomobilov, elektro-porcelan, steatit za visoko frekvenco, razne utenzilije, izolacijski material iz tekstila in papirja, gumbe, dekorativno keramiko, plastično embalažo in pohištveno okovje. Svoje izdelke toplo priporoča. Pridružuje se čestitkam za občinski praznik.

občno podjetje
»Usluga«
iz Kamnika

čestita ob občinskem prazniku vsem občanom in posebej vsem naročnikom uslug. Hitro in kvalitetno boste postreženi v tapetniški, krojaški in čevljarški delavnici, šivalnici ter pralnici.

**TITAN
KAMNIK**

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna

Izdelujemo: navadne, dozične in cilindrične stavbne ključavnice; pohištvene cilindrične ključavnice; mesoreznice, mlinčke za kavo, mak in orehe; ulitke z sive temper litine; črne in pocinkane fitinge;

Vsem občanom čestitajo za občinski praznik, graditeljem stanovanjskih blokov, poslovnih zgradb in stanovanjskih hiš pa priporočajo, da vgradijo v vsa vhodna vrata stanovanj in garaž njihove cilindrične ključavnice.

PODJETJE
»KAMNIK«

izdeluje: amonitratna praškasta razstreliva za miniranje raznih rudnin in kamenin, seizmična razstreliva za geološke raziskave, črni lovski in rudarski smodnik, vžigalno vrvico, druga vžigalna sredstva, lovske patrone vseh kalibrov in dimenzij s črnim in brezdimnim smodnikom, izdelke za ognjemete, pirotehnično galanterijo, pomožna livarska sredstva (eksotermne posipe, eksotermne mase za sušenje, eksotermne mase za CO₂ postopek, divitič itd.) in polietilensko folijo in čreva.

— Zahtevajte ponudbe in prospekte! Občanom čestitajo za občinski praznik.

Vsem občanom čestita za občinski praznik delovni kolektiv

RUDNIKA KAOLINA

KAMNIK-ČRNA

Kupcem dobavlja kaolin in kalcit. Srečno!

Za občinski praznik čestita vsem občanom

Tovarna usnja Kamnik

Naše proizvodne posebnosti so: galanterijsko usnje, velur za obutev in oblačila. — S kvalitetnimi izdelki smo si pridobili sloves na domačem in tujem tržišču.

Vsem cenjenim gostom, turistom, planincem in vsem občanom čestita za občinski praznik

kolektiv hotela
Šimnovec
na Veliki planini

Vabi vas, da ga obiščite, postreženi boste s kvalitetnimi jedili in pristnimi pijačami. Za turiste, poslovne ljudi in vse druge goste so na voljo tujske sobe.

Trgovsko podjetje **Kočna Kamnik**

nudi ugoden nakup hladilnikov in super avtomatskih pralnih strojev renomirane italijanske tovarne ZOPPAS. Plačilo v devizah, carina in stroški uvoza v dinarjih. Vsa pojasnila dobite v poslovalnico »Elektromaterial« v Kamniku, Trg talcev, kjer si izdelke lahko ogledate.

Cenjenim odjemalcem in vsem občanom čestitamo za občinski praznik.

Vsem občanom za občinski praznik

Tovarna kovanega orodja Kamnik-Šmarca

Naročnikom nudi svoje kvalitetne izdelke: vse vrste kladiv, sekir, specialnega orodja po naročilu, prosto in utopno kovane odkovke za avtomobilsko, traktorsko in tekstilno industrijo.

Gradbeno montažno podjetje **»ALPREM«** iz Kamnika

izdeluje vse vrste gradbenih konstrukcij, okna, vrata, predelne stene iz aluminija za gostinske in trgovske lokale, ambulante, bolnišnice, zdravstvene domove, vso drugo notranjo opremo iz aluminija in železa, opremlja samopostrežne in klasične trgovine ter izdeluje kioske, opravlja vsa stavbena ključavničarska dela, izdeluje kolesarnice in nadstrešja za motorna vozila. — Priporoča se za naročila in čestita vsem občanom za občinski praznik.

GRADITELJ — Kamnik

splošno gradbeno podjetje čestita za občinski praznik vsem občanom. — Opravlja visoke in nizke industrijske gradnje, gradnje stanovanjskih objektov, hidrotehničnih objektov, kanalizacije in gradnje stanovanj za trg. Individualnim graditeljem gradi stanovanjske hiše do III. faze ali za vselitev. Gradbena dela opravimo solidno, hitro in poceni.

Priporočamo se za naročila.

Živilska industrija Kamnik

priporoča trgovskim podjetjem in potrošnikom svoje kvalitetne izdelke: najrazličnejšo vloženo zelenjavo iz naših in južnih krajev, razne sokove in gorčico.

Za občinski praznik občine Kamnik čestita vsem občanom.

„Meso“

V naših poslovalnicah vas postrežemo s kvalitetnim mesom vseh vrst in različnimi mesnimi izdelki.

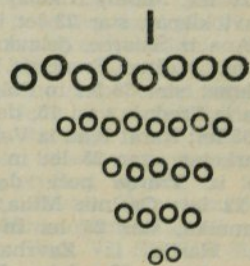
Vsem občanom in posebno svojim odjemalcem čestita za občinski praznik podjetje

Kamnik

Vsem cenjenim gostom čestita za občinski praznik gostinsko podjetje

»PLANINKA«

in vas vabi, da ga obiščete. Posebej vas vabi, da po ureditvi prostorov pod Malim gradom obiščete kavarno.

Ob občinskem prazniku čestita vsem občanom

Komunalno podjetje Kamnik

Usluge s področja komunalne dejavnosti popravimo hitro, kvalitetno in poceni. — Priporočamo se za naročila.

»ZARJA«

Čestitkam za občinski praznik se pridružuje kolektiv obrtno montažnega podjetja in se priporoča za naročila.

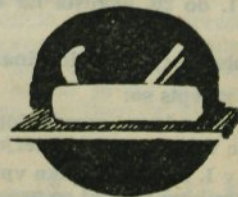
iz Kamnika

Splošno mizarstvo

„Menina“

se priporoča, za naročila za razna mizarstva dela. Vsem občanom, poslovnim partnerjem in naročnikom čestita kolektiv za občinski praznik.

Kamnik

Pekarna in slaščičarna

„VESNA“

Kamnik

Čestita vsem občanom ob občinskem prazniku. V naših poslovalnicah vas postrežemo z najrazličnejšim kvalitetnim pečivom in najboljšim kruhom.

MESEC MAJ 1966

● **ROJSTVA:** Benda Andrej, Suhadolc št. 48.

● **POROKE:** Bremšak Jožef iz Gmajnice št. 16, star 60 let, osebni upokojenec in Križnik Jožefa iz Gmajnice 16, delavka, stara 40 let. Cvijanović Peter, električar z Duplice, star 25 let in Brinovec Friderika iz Domžal, torbarka, stara 22 let; Gnezda Dilivoj iz Unca št. 39, kmet, star 37 let in Zasavnik Antonija iz Črnega vrha 4, stara 26 let, kmečka delavka; Grošel Mihael iz Radomelj št. 24, star 23 let, mizararski pomočnik in Križelej Anegla iz Podboršta pri Komendi 16, delavka, stara 19 let; Hlade Alojz s Križa, strojni tehnik, star 24 let in Balantič Terezija iz Stahovice, uslužbenka, stara 22 let; Jeras Stanislav iz Bistričice, zidar, star 21 let in Trobevšek Frančiška iz Bistričice, delavka, stara 25 let; Koncilja Franc z Vrhpolja, uslužbenec, star 31 let in Pečovnik Angela iz Luč-Mozirje, natakarica, stara 20 let; Maselj Nikolaj iz Sp-Lok, avtoklepar, star 23 let in Mihelič Ana iz Šmarce, delavka, stara 18 let; Mežnar Franc, iz Ločice št. 9, kmet, star 38 let in Poljanšek Marija iz Srednje vasi 15, delavka, stara 35 let; Narat Ivan iz Vel. Lašne, parketar, star 25 let in Brnot Štefka iz Vranje peči, delavka, stara 22 let; Osolnik Miha, šofer iz Kamnika, star 25 let in Senočetnik Marija iz Zavrha, delavka, stara 25 let; Pančar Franc z Duplice, delavec, star 24 let in Pirš Frančiška iz Podgorja, delavka, stara 23 let; Pestotnik Janez iz Golice št. 17, delavec, star 25 let in Pestotnik Alojzija, kmečka delavka, stara 19 let; Poiškruh Ivan iz Mozirja, kmečki delavec, star 23 let in Osolnik Ivana iz Šmarce, delavka, stara 17 let; Simonović Dragiša iz Komende, delavec, star 34 let in Osmanagić Fatima iz Komende, delavka, stara 35 let; Sveti Franc iz Perševga 4, mizar, star 24 let in Poljanšek Frančiška iz Žubejevega 5, delavka, stara 21 let.

● **SMRTI:** Jazbar Franc iz Kamnika, osebni upokojenec, star 83 let; Juhant Frančišek iz Gmajnice 6 — (razglašen za mrtvega), star 46 let, delavec; Klemen Franc iz Starih Sel 8, kmet, star 70 let; Pavlič Anton s Sel 1, duhovnik, star 71 let;

Polc Ana iz Zg. Motnika, prevžitkarica, stara 85 let; Rovtar Anton iz Motnika, star 81 let, duhovnik; Spruk Ivana iz Zg. Stranj, družinska upokojenka, stara 88 let; Sušnik Ivana iz Potoka v Črni, delavka, stara 50 let; Šimenc Filip iz Godiča, osebni upokojenec, star 68 let; Skofic Frančiška iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 85 let; Vrančar Jurij iz Sidola 4, kmet, star 61 let; Zalokar Katarina iz Gabrovice 9, prevžitkarica, stara 75 let.

ZA MESEC JUNIJ 1966

● **ROJSTVA:** Dolar Alojzija iz Šmartna 11; Romšak Vida iz Podstudenca št. 11; Zalokar Vida iz Nasovč št. 8.

● **POROKE:** Klemenc Leopold, mizar, star 26 let iz Gozda in Vrhovnik Marija, delavka, stara 22 let, iz Tunjic; Zagožen Janez, šofer, 31 let iz Bočne in Rop Frančiška, pletilja, stara 25 let iz Bočne.

● **SMRTI:** Aparnik Justina, gospodinja, 95 let iz Kamnika; Bodilaj Franc, delavec, 56 let iz Zupanjih njitv; Božič Angela, gospodinja, stara 75 let iz Kamnika; Briški Borut, star 6 let iz Kamnika; Cibašek Frančiška, družinska upokojenka, stara 90 let iz Gmajnice 1; Grkman Frančišek iz Klanca 46, invalidski upokojenec, star 64 let; Pirš Terezija iz Podgorja, družinska upokojenka, stara 94 let; Slevce Jernej iz Zg. Stranj, prevžitkar, star 81 let; Štesl Herman iz Suhadol 18, tesarski pomočnik, star 24 let.

DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE!

Razne prireditve in organizacije vam ozvoči Delavska univerza Kamnik. Pismeno naročnico z žigom in podpisom predsednika organizacije pošljite 7 dni pred prireditvijo na naslov: Delavska univerza, Kamnik — Fužine 10.

DU — Kamnik

KLADNIK FRANC, PARKETARSTVO Palovče 15, p. Kamnik

Dobavljam, stružim, polagam in vdelavam parket po solidni ceni.

Se priporočam za naročila, dela opravim kvalitetno in poceni.

Razpis vpisa

v I. (5. in 6. r.) in II. letnik (7. in 8. r.) OSNOVNE ŠOLE

Delavska univerza in osnovna šola »Tomo Brejc« — Kamnik razpisujeta vpis v I. in II. letnik osnovne šole za leto 1966/67. Vpisovanje bo od 1. do 20. avgusta na Delavski univerzi (Kino — »Dom«) Fužine 10.

Vpisnina: 100 novih dinarjev

Pogoji za vpis so:

1. prijavljenci morajo biti stari najmanj 17 let ali lahko tudi manj, če so že v delovnem razmerju;
2. v I. letnik se lahko vpišejo tisti, ki so uspešno dovršili 4. razred, v II. letnik pa tisti, ki so uspešno dovršili 6. r. osnovne šole;
3. k vpisu morajo prijavljenci prinesiti zadnje šolsko spričevalo, mlajši od 17 let pa priložiti tudi rojstni list in potrdilo o zaposlitvi.

Pouk:

- a) pričetek: 15. septembra 1966
- b) trajanje: 4 krat tedensko po 4 do 5 ur — od 16. do 20. ure
- c) zaključek: 30. maja 1967.

Ob zaključku letnikov dobe slušatelji spričevala o dovršenem 6. ali 8. razredu osnovne šole. Na podlagi tega ima vsak možnost vključiti se v nadaljnji študij na drugi hrazredih srednjih šol.

Delavska univerza
Kamnik

Dan narodne noše

TURISTIČNO DRUŠTVO V KAMNIKU namerava prirediti v prvi polovici meseca avgusta v Kamniku »Dan narodne noše« z nastopom folklornih skupin.

Vabimo občane mesta Kamnika in okolice ter sosednih občin, da prijavijo udeležbo posameznikov in skupin narodnih noš za to edinstveno turistično prireditev.

Hkrati bomo skušali organizirati razstave narodnih noš in etnografskih posebnosti našega območja.

Najlepše in najoriginalnejše narodne noše, tako posameznike kot tudi skupine, bodo prejele nagrade.

Prijave sprejema tov. dr. Svetozar Frantar in tov. Alfonz Skala.

Rok za prijave je do 30. julija 1966.

TURISTIČNO DRUŠTVO
KAMNIK

RAZPIS

Delavska univerza Kamnik razpisuje za šolsko leto 1966/67 razne tečaje in seminarje:

I. S področja družbenoekonomskega izobraževanja bodo:

- politična šola;
- seminarji za vodstva družbenopolitičnih organizacij;
- seminar za upravljanje z več ciklusi predavanj;
- seminar za sindikalne delavce in
- šola za mlade.

II. S področja strokovnega izobraževanja pa:

- izdelava programov za širši in ožji profil za delovna mesta v delovnih organizacijah;
- tečaji o varstvu pri delu;
- tečaji za polaganje izpitov za prvi letnik na srednji administrativni šoli;
- začetni in nadaljevalni tečaj strojepisja;
- začetni tečaji stenografije;
- tečaj za polaganje izpitov na TSS;

Tečaji tujih jezikov:

Začetni:

- nemški,
- ruski,
- angleški,
- francoski in
- italijanski jezik.

Nadaljevalni:

- nemški,
- angleški in
- italijanski jezik.

Vse informacije dobite na Delavski univerzi osebno ali po telefonu 83-452 vsak dan od 7. do 14. ure.

Prijave pošljite na Delavsko univerzo Kamnik, Fužine 10, do 20. avgusta 1966.

Delavska univerza
Kamnik

RAZPIS

Delavska univerza in Zveza šoferjev in avtomehaničarjev Domžale razpisujeta 6-mesečni tečaj za poklicnega voznika motornih vozil.

Pogoji za vpis:

1. Uspešno končana osnovna šola
2. Amaterski izpit iz C kategorije

Interesenti se lahko prijavijo na Delavski univerzi Domžale, Kolodvorska ul. 6 in sicer do 1. septembra 1966.

Kandidati po opravljenem izpitu dobijo poklic za poklicnega voznika motornih vozil.

Razpis

prostega delovnega mesta snažilke

Osnovna šola »Tomo Brejc« iz Kamnika razpisuje prosto delovno mesto snažilke.

Pogoj za sprejem: ustreznost fizična in zdravstvena sposobnost za čiščenje šolskih prostorov in starost najmanj 18 let.

Rok prijave je do 10. avgusta 1966.

Svet osnovne šole
»Tomo Brejc«
KAMNIK